Ազգ

Azg
armenian daily

8 ՅՈՒՆԻՍ 1994 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ # 107 (610)

SABCO
OVERSEAS TRADING LTD.

LIMASSOL CENTRE,
BLOCK B, SUITE 307,
P. O. BOX 6543
TEL +357-5-370962
FAX +357-5-370945

OUR BANKERS: B. E. M. O. BANK, LIMASSOL, CYPRUS. FEDERAL BANK OF THE MIDDLE EAST, LIMASSOL, CYPRUS. BANK OF CYPRUS, LIMASSOL, CYPRUS. HELLENIC BANK, LIMASSOL, CYPRUS

Հայաստանի եւ ԱՊՀ երկրների համար
Կիպրոսի եւ Ռոտերդամի պահեստներից

ԾԽԱԽՈՏ, ՍԹԵՐԻՔ, ԽՄԻՉՔ, ԿԱՂԶԻ-ՅՔ

ուղիղ հասցեատիրոջը՝ մանրով եւ [illegible]

ՂԱՐԱԲԱՂ

Ճակատներում գնդակոծումները չեն դադարում

«ԱԶԳ»-Ի ԹՂԹԱԿԻՑ ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ,

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 7 ՀՈՒՆԻՍ: Թեեւ ընդհանուր առմամբ ղարաբաղյան ճակատներում ռազմական գործողություններ չեն ընթանում, սակայն հակառակորդը շարունակում է տարբեր հատվածներում գնդակոծել հայկական դիրքերը: ԼՂՀ պաշտպանության բանակի շտաբի հաղորդմամբ, այսօր առավոտյան ականանետներից եւ գնդացիրներից գնդակոծվել են Աղդամի շրջանի Շուռաբաղ, Գյուլլիջա եւ Յուսիֆջանլի գյուղերի հայկական դիրքերը: Գրեթե միաժամանակ բռնամին կրակ է բացել նաեւ Մարտակերտի շրջանի Մեյսուլան, Լեւոնարխ, Թալիշ գյուղերի եւ Քելբաջարի շրջանի հյուսիսում գտնվող Ամուրի լեռնանցքի ղարաբաղյան պաշտպանական դիրքերի ուղղությամբ: Զոհեր չկան: Բոլոր դեպքերում ղարաբաղյան ուժերը ձեռնպահ են մնացել պատասխան գործողություններից:

ԼՂՀ ռազմական հետախուզության տվյալներով, Մարտունու շրջանի արեւելյան հատվածներում նկատվում են հակառակորդի մարտական տեխնիկայի եւ կենդանի ուժի զգալի կուտակումներ: Իսկ նախօրեին ադրբեջանական բանակի մի քանի ռազմական ուղղաթիռներ հետախուզական թռիչքներ էին կատարում Մարտակերտի շրջանի Կարմիրավան գյուղի մերձակայքում:

Իրադրությունը մնում է լարված նաեւ Հայաստանի հյուսիսարեւելյան սահմաններում: Պաշտպանության նախարարությունից տեղեկացնում են, թե

հունիսի լույս 7-ի գիշերը ադրբեջանական կազմավորումները հեռահար մարտական մեքենաներից, ականանետներից եւ գնդացիրներից երկու ժամ շարունակ գնդակոծել են Նոյեմբերյանի շրջանի Դովեղ եւ Բերդավան գյուղերի հայկական դիրքերը: Զոհեր չկան: Հայաստանի սահմանապահ ուժերը պատասխան գործողությունների չեն դիմել:

Թուրքերը որոշեցին Ղարաբաղ ուղարկել դիտորդներ ԵԱՀԽ կողմից

ԲԱՔՈՒ, 7 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ինչպես հաղորդեց Ադրբեջանում Թուրքիայի դեսպանության ներկայացուցիչը, նրա երկիրը Լեռնային Ղարաբաղ է ուղարկելու դիտորդներ ԵԱՀԽ-ի կողմից, այլ ոչ թե զինված տարանջատիչ ուժեր: ԵԱՀԽ-ի խաղաղարար ուժերի շտաբը նախատեսվում է տեղաբաշխել Էրզրումում: Նշվեց, որ այդ կառուցվածքի գործունեությունն օժանդակ բնույթ է կրելու: ԵԱՀԽ-ն Էրզրումը համարում է առավել հարմար բնակավայրը հակամարտության տարածաշրջանի միջազգային դիտորդների մշտական ներկայությունն ապահովելու համար: Դրա հետ մեկտեղ ընդգծվեց, որ խոսք անգամ լինել չի կարող որեւէ տեսակի զինված ուժեր Էրզրումում տեղաբաշխելու մասին:

ՄՈԼԴՈՎԱ

Գագաուզները արդեն դիմել են փոխզիջման, հրաժարվելով ինքնորոշման պետական ձեւից

ՔԻՇՆԵՎ, 7 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Իրատեսորեն գնահատելով կացությունը, Մոլդովայի խորհրդարանը պետք է հաստատի գագաուզյան տարածաշրջանի հատուկ իրավական կարգավիճակի մասին օրինագիծը», հայտարարեց ճանաչված Գագաուզյան Հանրապետության փոխնախագահ Պյոտր Բուզաջին: Նա գլխավորում էր Գագաուզյան Հանրապետության խորհրդարանական հանձնաժողովը Քիշնեւում վարվող բանակցություններում: Պյոտր Բուզաջին պարզաբանեց, որ գագաուզյան կողմն արդեն դիմել է փոխզիջման հրաժարվելով իր ինքնորոշման պետական ձեւից եւ համապատասխանաբար Մոլդովայի դաշնապետական կառուցվածքի մինչ այդ առաջ քաշվող գաղափարից: Իսկ այժմ նշված օրինագծի առաջին հոդվածում խոսքը վերաբերում է միայն տարածքաազգային կազմավորմանը որպես գագաուզյան ժողովրդի ինքնորոշման ձեւի, որը Մոլդովայի բաղկացուցիչ մասն է: Պյոտր Բուզաջիի խոսքերով ասած, գագաուզները դրան համաձայնեցին մայիսի 25-ին առաջին ընթերցի Քիշնեւում կայացած հանդիպումից հետո [illegible]

Մոլդովայի Հանրապետության խորհրդարանն ամբողջությամբ կընդունի օրինագիծը: Բայց նրբ վերջինս հոդվածների քննարկման ժամանակ սկսի շեղումներ կատարել համաձայնեցված դրույթներում, ճշգրտեց Պյոտր Բուզաջին, ապա գագաուզները կվերադառնան պետական կարգավիճակի մասին իրենց պահանջին: Գագաուզյան հարցի շուտափույթ կարգավորման անհրաժեշտության մասին քիչ չխոսվեց անցած շաբաթ թուրքական պատվիրակության պաշտոնական այցի եւ Քիշնեւում ու Կոմրատում Թուրքիայի նախագահ Սուլեյման Դեմիրելի հետ կայացած հանդիպումների ընթացքում:

Այսօր երկու կողմերի նախապատրաստած օրինագիծն ուսումնասիրում են Մոլդովայի Հանրապետության խորհրդարանի խմբակցություններն ու հանձնաժողովները:

Այդ մասին հաղորդեց Մոլդովայի Հանրապետության օրինագծի մշակման խորհրդարանական հանձնաժողովի նախագահ Իոն Ունգուրյանուն: [illegible]

ԲԱՔՈՒ

Է. Նամազով. «Ռուսաստանի բողոքի նոտան կոնյունկտուրային է»

«Մեծ Բրիտանիայի կառավարությանը Ռուսաստանի Դաշնության ԱԳՆ-ի ներկայացրած բողոքի նոտան այն առիթով, թե Կասպից ծովում գոյություն չունի հատվածային սահմանազատում, եւ որ նրա հանքավայրերի հետախուզման ու յուրացման հարցերը պետք է լուծվեն Մերձկասպյան բոլոր պետությունների մասնակցությամբ, կրում է ոչ թե իրավական, այլ կոնյունկտուրային-քաղաքական բնույթ», Խաբար-սերվիս գործակալության թղթակցին հայտնել է Ադրբեջանի նախագահի աշխատակազմի փորձագիտական-վերլուծական խմբի ղեկավար Էլդար Նամազովը: Նա հիշեցրել է, որ ժամանակին ԽՍՀՄ-ը Իրանի Իսլամական Հանրապետության հետ Կասպից ծովի յուրացման վերաբերյալ համաձայնագրեր էր կնքել, որոնցում նմանօրինակ հարցեր նույնիսկ չէին էլ շոշափվել:

Էլդար Նամազովը նշել է, որ Ադրբեջանի Պետական նավթային ընկերության եւ արտասահմանյան նավթային ընկերությունների միջեւ «Ազերի» եւ «Չիրագ» հանքավայրերի շահագործման մասին պայմանագրի ստորագրման նախաշեմին Ռուսաստանի ԱԳՆ-ի նմանօրինակ հայտարարությունը պատահական չէ: Նա հայտարարել է, որ Ռուսաստանի որոշ քաղաքական շրջանակներ, «չցանկանալով Ադրբեջանի անկախության ամրապնդումը, ձգտում են խոչընդոտել պայմանագրի ստորագրմանը», սակայն նման քայլերը չեն կարող բացասաբար անդրադառնալ բանակցությունների ընթացքի վրա, քանի որ դրանք իրավական հենարան չունեն:

ՆՏ

ՌԱԶՄԱԿԱՆ

Գեներալ Կոլեսնիկովը Սիրիայում

ԴԱՄԱՍԿՈՍ, 7 ՀՈՒՆԻՍ, ՌՆԱՐՔ: Մեր նպատակն է ակտիվացնել ռուս-սիրիական ռազմատեխնիկական գործակցությունը, այստեղ հայտարարեց Ռուսաստանի զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետ, գեներալ-գնդապետ Միխայիլ Կոլեսնիկովը: Նա գլխավորում է ռուսական ռազմական տեխնիկայի արտահանությամբ զբաղվող վարչությունների պետերի խումբը: Այցի ընթացքում պատվիրակությունը հույս ունի փորձագիտական խմբի պատրաստած մի շարք ռազմատեխնիկական արձանագրություններ ստորագրել անցյալի վերջերին փոխվարչապետ Օլեգ Սոսկովեցի Սիրիա կատարած այցի ընթացքում ստորագրված սահմանափակ համաձայնագրին համապատասխան: Գլխավոր շտաբի պետի խոսքերով, համագործակցությունը կարող է նոր ձեւեր ստանալ: Զանգվածային լրատվության տեղական միջոցների գնահատման համաձայն, այցը ընթանում է «ջերմ մթնոլորտում»:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Իսրայել-Հորդանան տնտեսական բանակցություններ

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 7 ՀՈՒՆԻՍ, WSJ: Մ. Նահանգների մայրաքաղաքում սկսվեցին բանակցությունները Իսրայել-Հորդանան տնտեսական համագործակցության շուրջ, օրակարգում գլխավոր հարց ունենալով Թել Ավիվի կողմից առաջարկվող Հորդանան-Եգիպտոս ճանապարհի շինարարության ծրագիրը, որն անցնելու է իսրայելական Էյլաթ նավահանգստով: Մյուս կողմից, Իսրայելի արտգործնախարար Շիմոն Պերեսը հաստատեց, թե Պաղեստինի ազատագրման կազմակերպությունը գրավոր երաշխիք է տվել Երուսաղեմում այդ կազմակերպության գասենյակի կարգավիճակի մասին:

Չինաստանում նորից օդանավ ջախջախվեց

ՊԵԿԻՆ, 7 ՀՈՒՆԻՍ, WSJ: Չինական ավիաուղիներին պատկանող մարդատար օդանավ ջախջախվեց նորից: Զոհվեցին 160 ուղեւորները եւ անձնակազմը: Վթարը տեղի ունեցավ տուրիստական Քսիան քաղաքի օդանավակայանից թռիչք առնելուց 10 րոպե հետո: Պատասխանատուները վերջին շրջանում տեղի ունեցած օդային վթարների համար մեղադրում են օդային երթեւեկության տեմպերի արագ աճը: Մյուս կողմից, դանակով զինված մի չինացի առեւանգեց չինական օդանավային ընկերության մի ինքնաթիռ եւ օդաչուին ստիպեց 139 ուղեւորներով թռչել Տայվան, որտեղ հանձնվեց ոստիկանությանը: 1993 թ. տարիից ի վեր չինական առեւանգվող 12-րդ օդանավն էր դա, բոլորն էլ՝ դեպի Տայվան:

ՆԱՏՕ-ի հանդիպում Անկարայում

ԱՆԿԱՐԱ, 7 ՀՈՒՆԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆ ՊՐԵՍ: Հունիսի 9-ին Թուրքիայի մայրաքաղաքում բացվում է ՆԱՏՕ-ի անդամ երկրների արտաքին գործերի նախարարների երկօրյա խորհրդակցություն: [illegible] մասնակցելու համար:

ԹԲԻԼԻՍԻ

Խաղաղարարներ վրաց-աբխազական հակամարտության գոտում

ԹԲԻԼԻՍԻ, 7 ՀՈՒՆԻՍ, ՌՆԱՐՔ: Սկսվեց ռուսական խաղաղարար ուժերի մուտքը վրաց-աբխազական հակամարտության գոտի: Այդ մասին այսօր հայտնեց Վրաստանի արտակարգ իրավիճակների կոմիտեի նախագահ Ջաբա Իոսելիանին: Նրա խոսքերով, դա կտեւի մինչեւ 10 օր: Եւս երկու շաբաթ անց նախատեսված է գաղթականների վերադարձը Աբխազիայի Գալիի շրջան: Մարդկանց մշտական բնակության վայրեր վերադարձնելու հարցերով կզբաղվեն այն հատուկ շտաբները, որոնք ներկայումս ստեղծվում են Սոխումում, Զուգդիդում եւ Գալիի քաղաքներում:

Մյուս կողմից, Վրաստանի Անվտանգության ծառայության նախագահ Իգոր Գեորգաձեն այսօր արտահայտվեց հանրապետության տարածքում ռուսական ռազմական բազաների տեղաբաշխման օգտին: Նա մասնավորապես ասաց, որ այդ փաստը, անկասկած, կծառայի Վրաստանի ու Ռուսաստանի ռազմավարական շահերին եւ կնպաստի երկու պետությունների անվտանգության ամրապնդմանը:

Ռ. Ա.

ԱՊՀ

Բաքուն խոստանում է մեկնաբանել պետերբուրգյան հանդիպումը

ՄՈՍԿՎԱ, 7 ՀՈՒՆԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Անկախ պետությունների համագործակցության մասնակից երկրների միջխորհրդարանական վեհաժողովի խորհրդի հերթական նիստը տեղի կունենա հունիսի 8-ին Սանկտ Պետերբուրգում:

Ինչպես հաղորդում է Պետդումայի մամուլի ծառայությունը, ԱՊՀ մասնակից երկրների խորհրդարանականները կքննարկեն Լեռնային Ղարաբաղի, Աբխազիայի հակամարտությունների խաղաղ կարգավորմանն ուղղված միջխորհրդարանական խմբի գործունեությունը, հաղորդումներ կլսեն ԱՊՀ խաղաղարար ուժերի, ԱՊՀ խորհրդանշանների մասին: Խորհրդարանական պատվիրակությունների անդամները կքննարկեն «ԱՊՀ միասնական տնտեսական տարածքի ստեղծման իրավական ու տեղեկատվական խնդիրները», «Քրեական օրենսդրության կատարելությունը եւ ԱՊՀ մասնակից պետությունների տարածում [illegible]

Ադրբեջանական Խաբար-սերվիս գործակալությունը հաղորդում է, թե երեկ Սանկտ Պետերբուրգ մեկնեց ադրբեջանական պատվիրակությունը, որին մաս է կազմում նաեւ, այսպես կոչված, Շուշի քաղաքի գործադիր իշխանության ղեկավար Նիզամի Բահմանովը: Բաքվի պաշտոնական դեմքերը նախկինի նման խոստանում են առաջիկա հանդիպման վերաբերյալ հայտարարություններից եւ մեկնաբանություններից, ըստ երեւույթին ցանկանալով երկրի ներսում ուշադրություն բեւեռել այդ հանդիպման վրա, նշում է Խաբար-Սերվիսը, քանի որ Բիշքեկի համաձայնագրի ստորագրումը առաջացրել էր ադրբեջանական ընդդիմության բուռն բողոքը եւ արել այդ երկրի ներքաղաքական վիճակը:

Միաժամանակ, երեկ Սանկտ Պետերբուրգ մեկնեց նաեւ Հայաստանի ԳԽ խոսնակ Բաբկեն Արարքցյանը, որը այդ քննարկումներից հետո մեկնելու է Մոսկվա հանդիպման [illegible] ղի հետ: Պետերբուրգյան քննարկումների կմասնակցեն նաեւ Ղարաբաղի ԳԽ պատվիրակությունը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՏԵՂԱԿԱՆ

ՀՌԱԿ

Հանրապետական վարչությունում

Հունիսի 3-ին տեղի ունեցավ Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության հերթական նիստը:

«ՀՌԱԿ երրորդ (արտահերթ) պատգամավորական ժողովի որոշումները եւ Հանրապետական վարչության խնդիրները» զեկուցումով հանդես եկավ վարչության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը:

Զեկուցման մեջ ընդգծվեց կուսակցական աշխատանքի հետագա կատարելագործման, ՀՌԱԿ ողջ գործունեության առաջագա ընտրությունների նախապատրաստմանը նպատակաուղղելու անհրաժեշտությունը: Նշվեց, որ առանձնահատուկ ուշադրություն պետք է հասկացնել ՀՌԱԿ ակումբների, շրջանային վարչությունների եւ Հանրապետական վարչության միջեւ կապի ամրապնդմանը, ՀՌԱԿ շրջանային գրասենյակների ստեղծմանը՝ նրանց անհրաժեշտ նյութական պայմաններով:

Ռ. Միրզախանյանը անդրադարձավ նաեւ Հանրապետական վարչության հանձնաժողովների գործունեության հետագա վերակառուցման խնդիրներին:

Մտքերի փոխանակմանը մասնակցեցին վարչության անդամներ Ռաֆիկ Պետրոսյանը, Հարություն Կարապետյանը, Հակոբ Ավետիքյանը, Արմեն Սողոյանը, Գագիկ Օհանյանը, Համլետ Կարապետյանը, Պետրոս Քաջախյանը եւ փոխանդամ Պերճ Ղազարյանը:

Հանրապետական վարչությունում արձանագրվեց, որ 3-րդ (արտահերթ) պատգամավորական ժողովը կարեւորագույն փուլ հանդիսացավ Ռամկավար ազատական կուսակցության պատմության մեջ, ընդունեց կարեւորագույն բանաձեւեր, որոնք բացահայտում են ՌԱԿ դիրքորոշումը Արցախյան հիմնահարցի, սահմանադրական գործընթացի եւ Հայաստանի տնտեսական զարգացման մասին: Նշվեց, որ պատգամավորական ժողովը, փոփոխություններ կատարելով ՀՌԱԿ գործող կանոնադրությունում, ընտրեց կուսակցության կարգապահական ատյան եւ հավելեֆննիչ հանձնաժողով՝ ամրագրելով ռամկավարության սկզբունքների կիրառումը ներկուսակցական կառույցների կյանքում:

Նիստում որոշում կայացվեց կուսակցական աշխատանքի հետագա կատարելագործման ուղղությամբ Հանրապետական վարչության տեսակետը ներկայացնել ՀՌԱԿ վարչականների մասնակցությամբ գումարվելիք համատեղ ժողովի քննարկմանը:

Վարչությունը լսեց Հանրապետական վարչության անդամ, ՀՀ ԳԽ պատգամավոր Հարություն Կարապետյանի զեկուցումը երրորդ (արտահերթ) պատգամավորական ժողովի որոշումների լուսաբանման մասին եւ կայացրեց համապատասխան որոշում:

Քննարկվեցին նաեւ ֆաղաքական եւ կազմակերպչական այլ հարցեր:

ԵՐԵՎԱՆ

Բողոքը շարունակվում է

ԵՐԵՎԱՆ, 6 ՀՈՒՆԻՍ, ՍՆԱՐՔ: Երրորդ շաբաթն է, ինչ Երեւանում շարունակվում է բազմազավակ ընտանիքների հայկական բարեգործական միության ներկայացուցիչների նստած գործադուլը: Ձեռնարկման մասնակիցները, իսկ դրանք շուրջ 300 ընտանիք են, երեխաների հետ միասին պահանջում են միությանը դատարկ հարկաբաժին տրամադրել մայրաքաղաքի հարավարեւմտյան զանգվածի շենքերից մեկում:

«Այս ամբողջ ընթացքում տեղական իշխանությունների ոչ մի ներկայացուցիչ չարձագանքեց մեր գործողությանը», այսօր մեր թղթակցին հայտարարեց միության փոխնախագահ Սուսան Ալոյանը, որը 8 երեխայի մայր է: Նրա խոսքերով ասած, երկու տարի առաջ ստեղծված եւ հանրապետության մոտ 150 հազար բազմազավակ ընտանիքներին միավորող այդ հասարակական կազմակերպությունը բազմիցս դիմել է Երեւանի քաղաքապետարան՝ շենություն տրամադրելու խնդրանքով, բայց դրական պատասխան չի ստացել: «Մենք հույս ունենք, որ գոնե Ընտանիքի միջազգային տարում Հայաստանի իշխանությունները կընդառաջեն մեզ», ասաց Սուսան Ալոյանը:

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Վ. Կազիմիրով. «Բոլոր հարցերն անհնար է միանգամից լուծել»

Ինչպես արդեն հաղորդել ենք, հունիսի 5-ին Ստեփանակերտում էր գտնվում ՌԴ նախագահի հատուկ ներկայացուցիչ Վլադիմիր Կազիմիրովը: ԼՂՀ մամլո եւ լրատվության գերատեսչության աշխատակիցը մի շարք հարց է ուղղել նրան, որոնց պատասխանները տրամադրել է Փաստ գործակալությանը:

– Մի քանի օր է, ինչ ճակատներում անդորր է. ինչպե՞ս եք գնահատում այդ փաստը:

– Իհարկե դրական եմ գնահատում: Այդ անդորրը կրակի դադարեցման արդյունք է, որի շուրջ պայմանավորվածությունը ձեռք է բերվել Ռուսաստանի միջնորդությամբ: Բայց մենք դա բավարար չենք համարում, քանզի այդ փխրուն հրադադարը փոքրիկ միջադեպի արդյունքում կարող է փչվել: Առավել եւս, որ զորքերի տարանջատման առայժմ չկա, կողմերը զբաղեցնում են նույն դիրքերը, ինչ որ առաջ, եւ դրանք փոխադարձաբար հատու են հակառակորդի կրակի համար: Շատ լավ է, որ մինչ օրս խոշոր միջադեպեր չեն եղել, բայց կրկնում եմ, մենք դրանցից նախապաշտպանված

չենք: Երբ այդպիսի միջադեպ գրանցվի, ստիպված ենք լինելու ամեն ինչ սկսել զրոյից: Գտնում եմ, որ ներկայիս համեմատաբար բարվոք պայմանները հնարավորին չափ արագ պետք է օգտագործել լուրջ փաստաթուղթ ստորագրելու համար, որը պարտադիր կլիներ կողմերի համար, որի վրա կկառուցվեր հիմնովել միջազգային համագործակցությունը եւ որը կօժանդակե՞ր դիտորդներին: Ստեղծված իրավիճակում ես դիտորդների մոտավորապես նման զարգացում եմ տեսնում:

– Դուք եղել եք Բաքվում, ուր բաց ամիս տեղեկատվության, դրական տեղաշարժ է արձանագրվել ռուսական միջնորդական ծրագրին Ադրբեջանի համաձայնության տալու ուղղությամբ: Ո՞րն է այդ տեղաշարժը:

– Կարող եմ միայն ասել, որ այդպիսի տեղաշարժ իրոք գրանցվել է, եւ դա ակնառու է: Այն մնում է լրամշակելու ռուսական միջնորդական ծրագիրը: Այլ հարց է, որ որոշ հարցերում կողմերի դիրքորոշումների մերձեցում առայժմ չի նկատվում:

– Ադրբեջանական կողմը միշտ դեմ էր հանդես գալիս ռուսական կամ ԱՊՀ խաղաղարար զորքեր տարածաշրջան մտցնելուն: Այս հարցում առաջընթաց կա՞:

– Ադրբեջանական կողմն ընդհանուր առմամբ ընդունում է, որ առանց միջազգային ուժերի օժանդակության այս հակամարտությունն անհնար է լուծել եւ այդ փուլում, հասնել կրակի երաշխավորված դադարեցմանը: Ինչ վերաբերում է նրան, թե ինչ խաղաղարար ուժերով պետք է ապահովվի հրադադարը, ապա այստեղ, ես կասեի, կարծիքները տարբեր են: Մի մասը գտնում է, որ բավարար է դիտորդների առկայությունը, իսկ մյուս մասը, եւ մենք անկեղծորեն նրանց կողմնակիցն ենք, գտնում է, որ դիտորդներն ընդամենը արձանագրում են փաստերը, չնայած նրանց ներկայությունը որոշակիորեն ազդում է կողմերի վրա: Ամեն դեպքում նրանք միայն պետք է արձանագրեն, թե ով առաջինը կրակ բացեց, ով պատասխան տվեց եւ այլն: Իսկ եթե նրան ավելացնենք, որ դիտորդները կարող են տեղաբաշխվել առանց զորքերի տարանջատման, ապա պարզ է դառնում, որ միջադեպերը կարող են գրանցվել ցանկացած պահի:

Մեր աշխատանքային մեթոդը հետեւյալն է. այժմ հարկավոր է լուծել այն հարցերը, որոնք այս պահին լուծելի են: Կարծում ենք, որ հիմա, երբ այսքան մեծ է փոխադարձ անվստահությունը, երբ բարդ են մարտերի ու մրցակցությունների տպավորությունները, մի շարք հարցեր, ինչպես ասենք Լաչինի եւ Շուշիի հարցերը, շատ դժվար է միանգամից լուծել: Պետք է զբաղվել այն հարցերով, որոնք լուծելի են եւ շատ բանակցություններ վարել այն հարցերի շուրջ, որոնք այժմ դժվար է լուծել:

ԱՄՓՈՓՈՒՄ

Պետական կառավարման ազգային դպրոց Երեւանում

«Ես կարճ ժամանակում սիրեցի Հայաստանը, հայերին համարում եմ յուրահատուկ ժողովուրդ եւ կարծում եմ, որ մեր ծրագիրը հնարավոր կլինի իրականացնել այստեղ, երկուշաբթի օրը ՏԱՍԻՍ-ի Երեւանի գրասենյակում լրագրողների առջեւ ասաց այդ ծրագրի պատասխանատուներից տիկ. Դոմինիկ ժորժը, որ երկրորդ այցով էր ժամանել Հայաստան: Մենք արդեն կես տարի, անցյալ տարվա նոյեմբերից այստեղ ենք, բանակցություններ վարեցինք կառավարության հետ, որ մինչ այդ ցանկություն էր հայտնել բարեփոխելու պետական կառավարման ողջ համակարգը, եւ միասին համաձայնության եկանք Երեւանում բացելու պետական կառավարման ազգային դպրոց: Որոշումը կայացվեց մոտ երկու շաբաթ առաջ, մայիսի 24-ին, իսկ դպրոցը նախատեսում ենք բացել արդեն առաջիկա սեպտեմբերին», հայտնեց տիկ. Դոմինիկ ժորժը:

Եվրահամայնքի հանձնաժողովի ՏԱՍԻՍ ծրագիրը (TACIS բառացիորեն նշանակում է տեխնիկական աջակցություն ԱՊՀ երկրներին), տեւում է մեկուկես տարի եւ նախատեսում է պետական կառավարման համակարգի բարեփոխումներ, պետական կառավարման ազգային դպրոցների ստեղծում, արհմիությունների վերակառուցում, ինչպես նաեւ բարեփոխումներ հաղորդակցություն-տեղեկատվություն բնագավառում: Ծրագիրն իրականացնողների մեջ են Ֆրանսիայի Լիլ քաղաքի կառավարման շրջանային ինստիտուտը, որ հիմնադրվել է 1970-ին եւ արդեն պատրաստել է 2400 պետական ծառայողներ եւ ՍՕՊԵՏԵԳ կազմակերպությունը, որը Թոմսոն ընկերության ճյուղերից մեկն է՝ մասնագիտացված ինժեներության բնագավառում, եւ իր 30-ամյա գոյությամբ մեծ փորձ է կուտակել միջազգային համագործակցության զարգացման ասպարեզում: «Թեեւ ծրագիրն իրականացնում է Լիլի շրջանային ինստիտուտը, սակայն ես սա անվերապահորեն դիտում եմ որպես եվրահամայնքի ծրագիր», ասում է Դոմինիկ ժորժը: Պետական կառավարման ազգային դպրոցը կոչված է պատրաստելու առաջագա պետական ծառայողներ ՀՀ նախագահի աշխատակազմի, կառավարության, կենտրոնական եւ տեղական գործադիր իշխանությունների համար: Դպրոցի ընդունելության մրցույթները լինելու են խիստ եւ ունկնդիրներ են հավաքագրելու բարձրագույն կրթությամբ մինչեւ 30 տարեկան երիտասարդներից՝ արտաքին մրցույթի շրջանակներում եւ մինչեւ 50 տարեկան ու աշխատանքային 3 տարվա ստաժ ունեցող պետական ծառայողներից՝ ներքին մրցույթի շրջանակներում: Դպրոցի ղեկավարությունը եւ դասավանդողները կլինեն միմիայն հայերը, բացատրում է տիկ. Դոմինիկ ժորժը, ճիշտ է, սկզբնական շրջանակներում գործը տեղից շարժելու համար կիրառվելու են նաեւ եվրոպացի մասնագետներ: Ուսանողները կուղարկվեն եվրոպայի տարբեր քաղաքներ՝ փորձառության: Առհասարակ դպրոցը կունենա բարձր մակարդակ, հավաստիացնում է Դոմինիկը, եւ կարող է մրցել աշխարհի տարբեր երկրների նմանատիպ դպրոցների հետ: Այն, այլ երկրների հետ կնքված համաձայնագրերի շնորհիվ, կունենա միջազգային կոչում, կկազմակերպի միջազգային բնույթի զանազան ժողովներ, ինքը տարբեր երկրներում կմասնակցի դրանց: Դպրոցի նպատակն է Հայաստանի վարչակարգի նորացումը, որպեսզի վերջինս լինի արդիական եւ արդյունավետ գործի: «Մեր նպատակներից է կոտրել անվստահության եւ ժամանակի այն շերտը, որ տածում է հասարակությունը պետական կառավարման համակարգի նկատմամբ, ասում է Դոմինիկը, վկայակոչելով Հայաստանում անցկացված սոցիոլոգիական հարցումների արդյունքները, ըստ որոնց բնակչության կեսից ավելին չի վստահում կառավարման այդ օղակներին:

ՏԱՍԻՍ-ի Երեւանի գրասենյակի կազմակերպած ընդունելությանը ներկա էին Արմենպրես, Նոյյան տապան գործակալությունների, «Երկիր» եւ «Ազգ» օրաթերթերի, հեռուստատեսության պատասխանատուներ եւ աշխատակիցներ:

Հ. Գ.

ՇՈՒԿԱ

Գները սահմանում են վերավաճառողները

ԵՐԵՎԱՆ, 6 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ: Հայաստանի շրջաններում գյուղատնտեսական աշխատանքների վերսկսման հետ կապված մայրաքաղաքում ձեւավորվում է նոր երեւույթ, որի էությունը հետեւյալն է. տասնյակ քաղաքաբնակներ շուկայականից ցածր գներով հայթայթում են գյուղերից վաճառելու նպատակով քաղաք բերված եւ դեռ շուկա չմտած բերքը՝ բարձր գներով վերավաճառելու համար: Արդյունքը գյուղատնտեսական մթերքների արհեստականորեն բարձրացված գներն են, որոնք անողոքաբար սահմանափակում են գնորդների հնարավորությունները:

Նախկին նախարարը Բրազիլիայում

Արգենտինայում եւ Ուրուգվայում, տեղի հայ համայնքների առջեւ Հայաստանի առաջին հանրապետության տարեդարձի կապակցությամբ ելույթների շարքից հետո, որի ընթացքում նա հանդիպեց նաեւ այդ երկրների արտաքին գերատեսչությունների բարձրաստիճան պաշտոնյաների հետ, Հայաստանի նախկին արտգործնախարար Րաֆֆի Հովհաննիսյանը երկուշաբթի, հունիսի 6-ին, մայրաքաղաք Բրազիլիայում հանդիպեց այդ երկրի արտաքին գործերի նախարարի պաշտոնակատար Ռոբերտո Աբդենուրի հետ, որը միաժամանակ նաեւ այդ նախարարության գլխավոր քարտուղարն է. այդ գերատեսչության թիվ մեկ պաշտոնյան: Զրույցն ընթացավ Ղարաբաղի եւ տարածաշրջանի խնդիրների շուրջ, շոշափվեցին Բրազիլիա-Հայաստան հարաբերությունների հարցերը երկկողմանի, տարածաշրջանային, ինչպես նաեւ միջազգային ֆորումների շրջանակներում: Հանդիպմանը ներկա էր նաեւ վերջերս Իրանում Բրազիլիայի դեսպան նշանակված Սերժիո Թորիկյանը:

ԼՈՒՐԵՐ

Հայաստանի աստղական համայնքը

Աստղական համայնքը Հայաստանում շուրջ 200 տարվա պատմություն ունի: Աստղիները Հայաստան են եկել Իրանից եւ Իրաքից: Վերջին 1989 թ.-ի մարդահամարի տվյալներով Հայաստանի Հանրապետությունում ապրում է մոտ 10 հազ. աստղի: Արգնիի մոտակայքում եւ Արտաշատի շրջանում կան աստղական գյուղեր, որտեղ պահպանվում է մայրենի լեզուն: Վերջին տարիներին բավական շատ աստղիներ Ղազախստանից, Վրաստանից, Ադրբեջանից ապահով կյանք գտան Հայաստանում, որտեղ, ի տարբերություն հիշյալ հանրապետությունների, ազգային հողի վրա ընդհարումներ չեն եղել: Ներկայումս Հայաստանի աստղի ազգաբնակչության մեջ եւս առկա է արտագաղթի միտում: Պատճառները, ըստ Հայաստանի Աստղիների ասոցիացիայի նախագահ որդի Ձելիխս Սազրանովի, միմիայն սոցիալ-տնտեսական են: Հայաստանի աստղական համայնքը, ըստ Սազրանովի վկայության, մյուս երկրների համեմատ բավական կազմակերպված եւ ակտիվ համայնք է: Համայնքի անդամների հավաստմամբ, այսօր Կրասնոդարի եւ Ստավրոպոլի երկրամասերում ապրող լավագույն աստղի վարպետները, ազգագրական համույթների լավագույն անդամները Հայաստանից արտագաղթած աստղիներն են:

Ամբողջատիրական կարգերի ժամանակ աստղիների մեծ մասը իրենց աստղական ազգանունները փոխակերպել են ռուսական ձեւերով: Հիմնականում ստացել են ռուսական կրթություն: Հայաստանում ներտրական եկեղեցին գրանցված չէ: Աստղիները, որպես կանոն, հաճախում են Հայ Առաքելական եկեղեցի, այնտեղ են կատարում պսակադրությունները ու մկրտությունները: Ընդհանրապես աստղիների ավանդույթները, կենցաղը, խոհանոցը շատ նման են հայկականին: Հայաստանի աստղական համայնքը սերտ կապեր ունի աշխարհի աստղիների հետ: Համայնքը Երեւանում ունի գրասենյակ: Ստացվել է բացել կիրակնօրյա դպրոց: Անցյալ տարի Մոսկվայում կազմակերպված աստղական մշակույթի փառատոնում Հայաստանի մանկական երգչախումբը գրավեց առաջին տեղը:

ՆՏ

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (7-8852) 151065
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՅԱՄԼԵՏ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ տառաձեւերը ՊԱՒՂԷ ՊԱԼԼԱՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh համակարգչային շարուածը «Ազգ» թերթի
Azg armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010
Published in U.S.A. by AZG Publishing Co.,
22122 Sherman Way, Suite 203, Canoga Park, CA 91303, Call (818) 598-0423 Fax: (818)340-9819 for subscription rates
Publisher - Հրատարակիչ
Dr. Krikor Krikorian -
Դոկտ. Գրիգոր Գրիգորեան
Executive Director - Տնօրեն
Vartan Karaoghlanian -
Վարդան Գարաօղլանեան
Production Manager -
Raffi Shoubookian
Արտադրութիւն,
Րաֆֆի Շուպուքեան
«ԱԶԳ» օրաթերթը հարորդվում է ԱՄՆ «ԱՐՄԻՆՖՈ» ՄՊԸ-ի համակարգչային կապով
Հեռախոս 7-8852-281425,
ֆաքս 7-8852-285082
E-MAIL INTERNET: ROOT, YEREVAN @ REX. IASNET. COM

ԹՈՒՐՔԻԱ

Պայմանագրին մասնակցում է ԼՈՒԿօյլը

Հունիսի 6-ին, Ստամբուլում (Թուրքիա), սկսվեց Ադրբեջանի Պետական նավթային ընկերության (ՊՆԸ) եւ արեւմտյան նավթային ընկերությունների կոնսորցիումի միջեւ Կասպից ծովի «Ազերի» եւ «Չիրագ» հանքավայրերի համատեղ շահագործման վերաբերյալ պայմանագրի նախապատրաստման բանակցությունների հերթական փուլը: Ադրբեջանի պատվիրակությունը գլխավորում է ՊՆԸ նախագահ Նաթիկ Ալիեւը: Հատկանշական է, որ առաջին անգամ բանակցություններին մասնակցում են վերջերս կոնսորցիումի անդամ դարձած ռուսաստանյան «ԼՈՒԿօյլ» նավթային կոնցեռնի ներկայացուցիչները: Հանրապետության պաշտոնատար անձանց, այդ թվում եւ Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի հայտարարությունների համաձայն, ադրբեջանական կողմը բանակցություններում ամեն ինչ ջանք կգործադրի այս փաստաթուղթը կարճ ժամկետում պատրաստելու համար: ՆՏ

Ջրհեղեղների պատճառած վնասն աճում է

ՌՈՍՏՈՎ, 7 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ: Ջրհեղեղների հետեւանքով Դոնի Ռոստովին հասցված տնտեսական վնասի չափն արդեն հասնում է 85 մլրդ ռուբլու: Ռոստովի արվարձաններում այսօր ամենահարմար փոխադրամիջոցը նավակներն ու լաստերն են: Գյուղական բնակչության հիմնական մասը բառացիորեն ապրում է կտուրների վրա: Իսկ ֆերմերներին անհանգստացնողը նույնիսկ դա չէ, այլ այն, որ չնայած նրանց հողատարածությունները ծածկված են ջրով, բայց նրանք շարունակում են վճարել վերցված վարկի տոկոսները: Միանգամից մի քանի ապահովագրական ընկերություն ջրհեղեղից հետո հայտարարեցին իրենց անվճարունակության մասին:

ՄՈՍԿՎԱ

Սկանդալը կարող է վանել օտարերկրացիներին

ՄՈՍԿՎԱ, 6 ՀՈՒՆԻՍ, ԻՆՏԵՐՖԱՔՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Ամերիկոմ» ընկերության նախագահ Փոլ Թեյթումը «համատեղ ձեռնարկության խռովություն» անվանեց իր գործընկերների գործողությունները, որոնք խոչընդոտում են ռուսաստանցի աշխատակիցների բաժնի սեփականաշնորհմանը «Ռեդիսոն-սլավյանսկայա» հյուրանոցի կառավարական կաղիսայում եւ այնտեղ գտնվող գործարար կենտրոնում: Այդ հայտարարությամբ նա այսօր մամլո ասուլիսում հանդես եկավ հյուրանոցի շքամուտքի առջեւ:

Լրագրողների հետ հանդիպման նման անսովոր վայրի ընտրությունը բացատրվում է նրանով, որ հունիսի 4-ից մի խումբ զինված ոստիկաններ եւ ՆԳՆ անվտանգության ծառայության աշխատակիցներ Թեյթումին թույլ չեն տալիս մտնել «Ռեդիսոն-սլավյանսկայա»: Ընդամին, պահականները ներկայացնում են համատեղ ձեռնարկության նախկին գլխավոր տնօրեն Վլադիմիր Դերեյցերի ստորագրած հրամանը: Հյուրանոցի եւ գործարար կենտրոնի կառավարման նրա պայմանագրի ժամկետն ավարտվել է մայիսի 30-ին: Բացի դրանից, «Ամերիկոմի» մոսկովյան մասնաճյուղի աշխատակիցները բողոքել են Դերեյցերի լիազորությունների երկարաձգման դեմ, քանի որ համատեղ ձեռնարկության գլխավոր տնօրենի պաշտոնում նրա երկամյա գործունեությունը հանգեցրել է յոթ-ութ միլիոն դոլլար վնասի:

«Այս ամենը հիշեցնում է Չիկագոյի 30-ական թթ. մաֆիայի բարքերը, երբ զինված գանգստերները օրինական տերերին չէին թողնում մտնել իրենց ֆիրմայի տարածք: Այդ համագործակցությունը կարող է զգալիորեն թուլացնել օտարերկրացի գործարարների հետաքրքրությունը մոսկովյան անշարժ կայքում կապիտալ ներդրումներ անելու նկատմամբ», նշեց Փոլ Թեյթումը:

Համատեղ ձեռնարկության կանոնադրական կապիտալը կազմում է 4,5 մլն. դոլլար: Այն ձեւակերպված է որպես ինքնուրույն իրավաբանական անձ «Ամերիկոմ» ընկերության 40 տոկոսանոց մասնակցության պայմանով: Բացի դրանից, «Ամերիկոմը» տիրում է «Ռադիսոն» ընկերության բաժնետոմսերի կեսից ծուրին, որն իր 80 տոկոսանոց մասնակցության պայմանով հիմնվել էր «Ռեդիսոն» ընկերության հետ համատեղ, 1990 թ.: Վերջին ժամանակներս «Ռեդիսոնը» փորձել էր ընկերությունը լուծարել ամերիկյան դատարանի միջոցով, իսկ այնուհետեւ Ռուսաստանի տարածում սկսել էր ում ցուցադրել «Մոսինտուր» ընկերության օժանդակությամբ: Նա հավակնում է «Ինտուրիստ-Ռադամեր հյուրանոց եւ գործարար կենտրոն» համատեղ ձեռնարկության ռուսաստանյան բաժնին, քանի որ այդ ձեռնարկությունն առայժմ իսկական տեր չունի:

Գործող օրենսդրության համաձայն, համատեղ ձեռնարկության բաժնի սեփականաշնորհման իրավունք ունեն այդ ձեռնարկության ռուսաստանցի աշխատողները, եւ Փոլ Թեյթումը պաշտպանում է նրանց շահերը: Սակայն «Ռեդիսոնը» եւ մյուս համահիմնադիրները խափանում են նրանց, ձեռնարկության ռուսական բաժնի սեփականաշնորհման հարցը չներկայացնելով դրա տնօրենների խորհրդի քննարկմանը:

ՎՐԱՍՏԱՆ

«Անտարկտիդան կարող է լինել խաղաղարար, բայց Ռուսաստանը՝ ոչ»

Վրաստանի Ժողճակատի ղեկավար Նոդար Նաթաձեն, որը գլխավորում է խորհրդարանի պաշտպանության եւ ազգային անվտանգության հանձնաժողովը, հանդես եկավ Վրաստանի նկատմամբ Ռուսաստանի դիրքորոշման խիստ քննադատությամբ:

«Վրաստանի ներկա գիծը ենթադրում է Վրաստանի միակողմանի եւ անվճար ծառայություններ, մինչդեռ երկու երկրների հարաբերությունները պետք է կառուցվեն փոխադարձության սկզբունքով: Իսկ դա ենթադրում է Վրաստանի պետության հանդեպ Ռուսաստանի ագրեսիվ գործողությունների բացակայություն, որոնք առկա են Աբխազիայում», հայտարարեց այսօր Նաթաձեն: Նրա կարծիքով, Վրաստանի հանդեպ հարգալից չէ նաեւ Ռուսաստանի պաշտպանության նախարար Պավել Գրաչովը:

Վրաց աբխազական հակամարտության գոտում խաղաղարար առաքելություն պետք է իրականացնեն միայն այն պետությունները, որոնք այնտեղ սեփական շահեր չունեն, ասաց Նաթաձեն: «Դրանք կարող են լինել Արգենտինան, Ավստրալիան եւ նույնիսկ Անտարկտիդան, բայց ոչ Ռուսաստանը», հայտարարեց Ժողճակատի ղեկավարը: Նրա կարծիքով, «ագրեսորը խաղաղարար չի դառնա»:

«Քանի դեռ իշխանության գլուխ է գտնվում Շեւարդնաձեն, մենք չենք կարող նորմալ հարաբերություններ կարգավորել Ռուսաստանի հետ, քանի որ Էդուարդ Շեւարդնաձեն կորցրել է Ռուսաստանի քաղաքական շրջանակների վստահությունը», այսօր հարցազրույցի ժամանակ հայտարարեց Վրաստանի Սոցիալ-ժողովրդավարական կուսակցության ղեկավար Գուրամ Մուչաիձեն:

Սոցիալ-ժողովրդավարներն այն

կարծիքին են, որ Շեւարդնաձեն պետք է հրաժարական տա, եւ անհրաժեշտ է ազգային փրկության կոմիտե ստեղծել ռուսամետ կողմնորոշում ունեցող քաղաքագետներից:

Հենց Ռուսաստանը կարող է հրապես պաշտպանել Վրաստանի ինքնիշխանությունն ու տարածքային ամբողջականությունը, ասաց Գ. Մուչաիձեն, ուստի մեր քաղաքականությունը պետք է կողմնորոշված լինի դեպի սերտ հարաբերություններ հյուսիսային հարեւանի եւ ԱՊՀ-ի մյուս երկրների հետ: Սոցիալ-ժողովրդավարների ղեկավարի կարծիքով, Աջարիայում կայունությունը «պահպանվում է միայն շնորհիվ այն բանի, որ տեղական իշխանություններն անշեղորեն հետեւում են Ռուսաստանի հետ հետագա մերձեցման ուղեգծին»:

Վրացական կողմը պնդում է Ռուսաստանի ռազմական հանգրվանների համատեղ հրամանատարության վրա, այսօր հայտարարեց Վրաստանի խորհրդարանի պաշտպանության եւ ազգային անվտանգության հանձնաժողովի նախագահ Ռեզո Ադամիան: Նրա կարծիքով, Վրաստանում գտնվող ռուսաստանյան հանգրվանների հրամանատարությունը պետք է իրականացվի վրացական բանակի գլխավոր հրամանատարի հետ համաձայնեցնելով:

Բացի այդ, ասաց պատգամավորը, մենք առաջարկում ենք, որ Վրաստանի տարածքում տեղաբաշխված ռուսաստանյան զորքերում ծառայեն նաեւ վրաց զինծառայողներ, բայց ռուսաստանյան կողմը մեծ զգուշավորությամբ է վերաբերվում դրան:

[illegible]

ՅՈՒՆԻՍԵՖ

Յուհանի Ալանկո. Հայ երեխաների ապագան պայծառ եմ տեսնում

Այս տարվա հունվարից մեր հանրապետությունում սկսեց գործել ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամի ներկայացուցչությունը: (ՅՈՒՆԻՍԵՖ): Ի՞նչ խնդիրներ ունի այն եւ ինչ է կատարվել անցած ժամանակամիջոցում: Մեր աշխատակցի հետ զրուցում է հաստատության Երեւանի գրասենյակի տնօրեն Յուհանի Ալանկոն:

– Անցած հինգ ամիսները թեեւ կարճ, բայց հուսադրող աղբյուրների ժամանակամիջոց է: Ձեռնարկված աշխատանքները հույս եւ վստահություն են ներշնչում, որ ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամի ներկայացուցչությունը օգտակար շատ գործ կկատարի դժվարին վիճակում հայտնված Հայաստանի Հանրապետության եւ նրա ապագա քաղաքացիների համար:

Երեխաների իրավունքների պաշտպանության համար, ինչպես հայտնի է, 1949 թ. սահմանվել է երեխաների պաշտպանության միջազգային օր՝ հունիսի 1: Նպատակը՝ երեխաներին պաշտպանության տակ առնել պատերազմի վտանգից, որպեսզի մարդկության ուշադրությունը բեւեռվի մանկությանը եւ մայրությանը: Հոգ տարվի նրանց առողջության պահպանման, երեխաների կրթության եւ դաստիարակության հարցերի ուղղությամբ: Ինձ համար դա շատ կարեւոր է, քանի որ երկու տարի առաջ, մեր օժանդակությամբ կազմակերպվեց բարձրագույն մակարդակի հանդիպում՝ երեխաների համար: Հանդիպմանը մասնակցել են տարբեր երկրների ղեկավարներ եւ ընդունել շատ կարեւոր փաստաթղթեր: Դրանք են՝ երեխաների իրավունքների կոնվենցիան, (պայմանագիր) եւ միջազգային համապատասխան դեկլարացիան (հռչակագիր): 120 երկիր ստորագրել եւ ընդունել է կոնվենցիան (պայմանագիր), նրանց մեջ է նաեւ Հայաստանը, իսկ երկրորդը դեռ չի ստորագրել: Հավանաբար շուտով այդ էլ կլինի: Փաստաթղթերը դեռեւս հայերեն չկան, չնայած դրան, երկիրը պետք է գործողության պլան մշակի եւ պարտադիր ձեւով իրականացնի: Կարճ ասած, կառավարությունը պետք է մի ցուցներ տրամադրի:

– Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի երեխաների այսօրը եւ ապագան:

– Մի քանի օր առաջ կառավարության հետ վերլուծեցինք դրությունը: Այն ցույց է տալիս երեխաների եւ կանանց վիճակը Հայաստանում: Նշվեցին դժվարին խնդիրները, որոնք երեք մասի են բաժանվում՝ առողջապահական, սոցիալական ապահովության եւ կրթության: Կառավարության հետ մշակել ենք տասնմեկ ազգային ծրագիր, որոնք զբաղվում են ծանր հիվանդությունների նախականխումով. երեւույթ, որ ավելի կարեւոր է, քան բուժումը, օրինակ իմունիզացիայի ծրագրով, մինչեւ մեկ տարեկան հասակը երեխան պետք է ստանա 6 հիմնական պատվաստ յուրաքանչյուր: Դրանով նա ապահովագրվում է մինչեւ կյանքի վերջը ախտահարվելուց այնպիսի հիվանդություններով, ինչպիսիք են պոլիոմելիտը, թոքախտը, կապույտ հազը, կարմրուկը:

Լուրջ մտահոգություն է պատճառում երեխաների բնական սնուցման (մայրական կաթով) խնդիրը: Մայրերի միայն 25 տոկոսն է ընտրում երեխային այնքան անհրաժեշտ այդ ուղին: Ցավալիորեն, մայրերը գերադասում եւ շուտ են անցնում արհեստական սնուցմանը, հանգամանք, որը շատ բացասաբար է անդրադառնում երեխաների առողջությանը: Մայրական կաթը շատ բաղադրամասեր ունի, շուտ կտրել կաթից, նշանակում է նրան անպաշտպան թողնել շատ հիվանդություններից: Նվազագույնը՝ վեց ամիս մայրական կաթ:

Յուրաքանչյուր երկրի, առավել եւս Հայաստանին եւ Ղարաբաղին անհրաժեշտ են առողջ ու առույգ երեխաներ: Ջարմանալին այն է, որ այստեղ այն կարծիքը կար, թե բնական սնումը սխալ է. ծննդատներում երեխային անմիջապես բաժանում էին մորից եւ միայն հինգ ժամից էին թույլ տալիս մորը նրան տեսնել եւ անգամ կերակրել: Այս երեւույթը բացասաբար էր անդրադառնում եւ մոր, եւ մանկան վրա: Կառավարության հետ ծրագիր ունենք բացել մանկական բարեկամական հիվանդանոցներ եւ վերափոխել հները:

– Ի՞նչ կասեիք մայրերի եւ երեխաների նվազ, քիչ լինելու մասին:

– Դրա համար ցանկություն պիտի լինի: Երբ լքում են Հայաստանը, տանում են նաեւ երեխաներին: Սոցիալական ծանր պայմաններում շատ երիտասարդներ ընտանիք չեն կազմում, իսկ կազմողները՝ գրեթե վախենում են երեխա ունենալուց: Կա նաեւ մեկ այլ չարիք՝ Հայաստանում հղիության ընդհատումը ընդունվում է որպես ընտանիքի պլանավորման եղանակ. չորս երեխայից ծնվում է միայն մեկը, մյուս երեքի կյանքը դաժանորեն ընդհատում են մայրերն ու բժիշկները: Ցանկանում ենք կառավարության հետ վճռել ընտանիքի ծրագրման հարցը... Հայաստանում չկա ընտանիքի պլանավորման քաղաքականություն. դրա համար շատ միջոցներ են պետք: Անհրաժեշտ է ժամանակակից եղանակների կիրառմամբ մայրերին դուրս բերել առողջապահությանը սպառնացող այդ միջամտությունից: Պետք է երկիրը հասնի այն վիճակին, որ գոյացող ծնւավորվող երեխան ծնվի:

– Բազմաթիվ հայ ընտանիքներ տասնամյակներ առաջ եւ մինչեւ վերջերս ունեցել են 5, 7, նույնիսկ 10 երեխա:

– Իմ հայրենիքում՝ Ֆինլանդիայում, նույնպես՝ 6-7 երեխա, իսկ այժմ՝ երկու, ինչպես Հայաստանում: Թվական առավելությունը բանվորական ձեռքի առկայության մասին է վկայում, բայց չի ենթադրում որակյալ խնամք ու պահպանություն: Երեւի այդ հանգամանքն էլ օգնեց հայերն իրենք իրենց օգնեցին ստեղծված ծանր վիճակից դուրս գալու համար: Այժմ սոցիալական ապահովություն պիտի ծավալվի: Երբ իրացվի, մարդկանց քանակը էական չի դառնա, գնալով ընտանիքների թիվը կպակասի՝ շուկայական հարաբերությունների ծավալման հետ կապված: Աղքատության բացակայության հետեւանքով, շատ կանայք մեկից ավելի երեխա չունեն: Գուցե տնտեսության կարգավորումը բարեբար ազդեցություն կունենա երեխաների թվաքանակի աճի վրա:

– Ինչպե՞ս եք տեսնում Հայաստանի երեխաների ապագան:

– Բավական պայծառ. լավատեսորեն մտածում եմ, որ տնտեսության կարգավորման հետ կբարելավվի վիճակը: Անկախությունից հետո Հայաստանը կաթվածահար վիճակում է... անհատական մոտեցումներ են պետք. Մարդիկ իրենք պիտի կյանքի լավացման, բարելավման ուղիներ գտնեն: Ես երկու անգամ եղա աղետի գոտում՝ դեկտեմբերին եւ երկու շաբաթ առաջ: Մարդիկ հաղթահարում են, դուրս են գալիս կաթվածից եւ գործում են. շարունակում էին տնակներում ապրել, դժգոհում էին, բայց չէին գործում: Այժմ վերանորոգում են, ներկում, չեն սպասում ուրիշին... Սկսել են լավ հագնվել: Գյումրիում շատ փող է պտտվում, եւ մարդիկ լավ են հագնվում, եկամուտներ ունեն: Գյումրիում շուկան շատ է մեծացել, եկամուտը առկա է, ընտանիքի գնողունակությունը եւս: Եթե շրջանառության մեջ շատ փող է մտել, պետությունն էլ կարող է գործել. թեեւ դանդաղ է գործում, բայց կլավանա երեխաների վիճակը:

Հինգ ամիսը կարճ շրջան է, բայց ես հպարտ եմ, որ սկսեցինք այս նախաձեռնությունը: Աշխատանքի ծավալը մեծ է. եւ առաջիկայում պետք է ավելի մեծացնենք, իրավիճակից է թխում մեր գործունեությունը: Այնպես որ, եկող տարի մեր աշխատանքի արդյունքները կերեւան:

ՅՈՒՐԻ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ԱԶԳ

ամբիոն

ԲԱՆԱՎԵՃ

Հայ գրողը երկու ժամանակների միջեւ

[illegible] ՅՈՎՓԵՅԱՆ

Սկիզբը նախորդ համարում

Պահպանումի մյուս վնասն այն էր, որ շրջանառությունից դուրս էր դնում հազարամյակների հայ մշակույթը: Ազգային ժառանգությունը կենդանի օրգանիզմ դարձնելու համար անհրաժեշտ են նոր չափանիշներ, նոր հայացք: Պահպանումը սակայն մեկ չափանիշ ունի եւ մեկ հայացք. [illegible] եւ սրբապղծություն է համարում հին արժեքների քննական հայացքով նայելը, ուստի դասական ժառանգությունը դառնում է կույր հիացմունքի եւ անսահման երկրպագության առարկա, այդպիսով ազգայինը դասական ժառանգությունը դուրս է դնում ոչ միայն համաշխարհային մեծ, այլեւ ներքին փոքր մշակութային շրջանառությունից: Սա հիշեցնում է Պուշկինի «ժլատ ասպետի» իրավիճակը, որը ոսկիների վրա նստած սովամահ էր լինում:

Անլուծելի երկվությունը

Հայ գրողներից շատերն, իհարկե, գիտակցում էին, թե այս մեկուսացումը, գրականությունն ազգային հարցերի շրջանակում փակելը որքան կործանարար կարող է լինել հայ մշակույթի, նույնիսկ հայ ժողովրդի ապագայի համար: Դարասկզբի հայ գեղարվեստն արդեն մերձանում էր Եվրոպայի հետ: Դա հայ քաղաքակրթության բնական ճանապարհն էր, որ սկսվել էր հելլենիզմի շրջանից եւ ամեն անգամ ընդհատվելուց հետո, նորից ձգտել էր դեպի Եվրոպա: 1900-ական թվականներին հայկական art nouveau-ի, հայկական սիմվոլիզմի կողքին, Կոստանդնուպոլսում եւ Թիֆլիսում, այդ տարիների հայկական մշակութային կարեւոր կենտրոններում, իտալացիների հետ գրեթե միաժամանակ ծնվում էր հայկական ֆուտուրիզմը: Մարինետիի բարեկամ, հայ բանաստեղծ Հրանտ Նազարյանցը, 1909 թ. Կոստանդնուպոլսում նույնիսկ մենագրություն հրատարակեց ֆուտուրիզմի մասին: Թերեւս առաջիններից մեկն աշխարհում: Իսկ Թիֆլիսում բանաստեղծ, նկարիչ, արձակագիր Կարա-Դարվիշն իրեն հռչակեց Կովկասի եւ Արեւելքի ֆուտուրիստների արքա: Բոդլերի եւ Օսկար Ուայլդի փայլուն թարգմանիչ, սիմվոլիստ բանաստեղծ Վահան Տերյանը, 1913 թ. Երեւանում կարդացած «Հայ գրականության գալիք օրը» դասախոսության մեջ հատկապես նշում էր, որ հայ գրականության ապագան կարող է կայանալ միայն եվրոպական գրականությունների ընդհանուր սիստեմում: Ի դեպ, Վահան Տերյանի այս դասախոսությունը շատ բաներով է հիշեցնում Միգել դե Ունամունոյի «Զառամախտը արդի Իսպանիայում» հոդվածը, որտեղ հեղինակը իսպանական գրականության միակ փրկությունը գավառականությունից եւ ճահճացումից տեսնում էր Եվրոպայում:

Դեպի Եվրոպա ձգտող հայ գրողի ոտքերը, սակայն, կապված էին ազգային ծանր շղթաներով: Այս անլուծելի երկվության մասին, Կոստանդնուպոլսում գրում էր բանաստեղծ Դանիել Վարուժանը: Նա վախենում էր, թե հայրենասիրությունը կարող է ջարդել հայ գրականության ողնաշարը, միաժամանակ նշում, որ, այնուհանդերձ, հայ գրողն ուրիշ ելք չունի: Այս երկվության տրագիզմը, թերեւս ամենից ուժեղ արտահայտվել է պոլսահայ մեկ ուրիշ բանաստեղծ Ռուբեն Սեւակի ստեղծագործություններում: 1910 թ. տպագրած «Կարմիր գիրք» ժողովածուի մեջ, հայրենասիրությունը բանաստեղծի համար նա դիտում էր որպես ծանր մի պարտադրանք, որից հրաժարվելու իրավունք չունեն. «Ուսով կիրենք մեր գավին անիվը դարահոլով»: Իսկ 1909 թ. ապրիլին, այստեղ, Շվեյցարիայում, երբ Լոզանի համալսարանի ուսանող էր, նա գրեց երկվության տրագիզմն արտահայտող թերեւս լավագույն բանաստեղծությունը:

Այդ թվականին երիտթուրքերն արդեն սկսել էին իրագործել հայերի ցեղասպանության իրենց նախագիծը. 1909 թ. ապրիլին, գրգռված ու մոլեռանդ ամբոխը, բանակի եւ ոստիկանության օժանդակությամբ մոտ 30.000 հայեր ոչնչացրեց Կիլիկիայում: Շվեյցարական մամուլը սոսկալի մանրամասներ էր գրում արյունալի իրադարձությունների մասին: Դրանց տպավորությամբ Ռուբեն Սեւակը գրում է հայ բանաստեղծության գլուխգործոցներից մեկը՝ «Ով իմ Հայրենի՜ք...»-ը, որը ոչ այլ ինչ էր, քան պարտադրված ու ողբերգական հրաժարում գեղեցիկից ու արվեստից եւ տառապալից ուղեւորություն դեպի ցավերգության Գողգոթա: Ռուբեն Սեւակի պոեզիայի ողբերգականության պատճառներից մեկն այս անլուծելի երկվությունն էր. նա գտնում էր, որ ցավի եւ արյան երգիչը չի կարող միաժամանակ գեղեցիկի երգիչ լինել: Ռուբեն Սեւակը եւ Դանիել Վարուժանը գազանաբար սպանվեցին 1915 թ. օգոստոսի 26-ին, Անատոլիի Չանղըր գյուղաքաղաքի մերձակայքում, երիտթուրքերի գաղտնի ծառայությունների ուղարկած վարձու մարդասպանների ձեռքով:

Անլուծելի երկվության այս վիճակը հայ գրականության մեջ պիտի ձգվեր ավելի քան յոթանասուն տարի եւ գար հասներ մինչեւ Ղարաբաղյան հակամարտություն: Եւ թվում էր, թե հայրենասիրական գրականությամբ սնված այդ շարժումը իր լիդերների շարքում պիտի ընտրեր նախ եւ առաջ գրողներին: Սակայն կատարվեց շատ տարօրինակ մի բան. գրողները միանգամից հայտնվեցին լուսանցքի վրա: Երեկվա հերոսները, ազգային ոգու պահապանները կարճ ժամանակում մեկուսացվեցին այն շարժումից, որի հայրերն էին համարվում:

Պաշտոնության ասպարեզից հեռացող կոմունիստներին գրողներն այլեւս պետք չէին: Ավելին, այս հարցում նրանք նման էին Մոլիերի Սգանարելին, որը դժոխք գնացող Դոն Ժուանի հետեւից իր կորցրած ռոճիկն է հիշում: Իսկ իշխանության ձգտող քաղաքական նոր ուժերը «մարդկային հոգու ինժեներների» մեջ տեսնում էին լուրջ հակառակորդներ: Գրողները, անցյալի իներցիայով, դեռ ազդեցություն ունեին զանգվածների վրա, եւ ընտրություններում կարող էին ահագին ձայներ հավաքել: Ուստի նոր կուսակցությունները աշխատում էին ոչ միայն մեկուսացնել, այլեւ, երբեմն վարկաբեկել նրանց: Տարօրինակ կացություն. գրողը ոչ մեկին պետք չէ, եւ այն երեխան, որը, թվում է, ծնվել էր նրանից, հրաժարվում է ճանաչել նրա հայրությունը:

Սա հայրենասիրական գրականության քաղաքական կրախն էր: Այսքան տարիների նվիրված ծառայությունից հետո նա հայտնվեց ունայնության փոսի առջեւ: Իսկ արվե՞ստը: Մի՞թե այդ գրականությունը գրվել էր միայն ներքին կիրառման համար: Կարո՞ղ է այն, որպես գրականություն, հետաքրքրություն ներկայացնել առաջիկա սերունդների կամ մյուս ժողովուրդների համար: Այսինքն, հայրենասիրական գրականությունը ուտիլիտարությունից դուրս ուրիշ արժեքներ ունի՞: Այս հարցին թող ժամանակը պատասխանի, իսկ մենք փորձենք ամբողջացնել հայ գրողի ներկայիս դժվարին կացության նկարագրությունը: Հարցը միայն այն չէ, թե հայ գրողն այսօր ի՞նչ եւ ինչպե՞ս պիտի գրի, այլ ընդհանրապես գրելու՞ է, թե՞ ոչ: Խոսքը վերաբերում է բոլոր ուղղությունների եւ բոլոր մտայնությունների հայ գրողներին, անգամ նրանց, ովքեր միշտ դուրս են եղել հայրենասիրական գրականության էսթետիկայից: Հարցը դրվում է ընդհանրապես փիլիսոփայական իմաստով. գրականությունն ընդունել որպես մշտական արարում, իսկ արարումը որպես մշտական կռիվ անէության դեմ: Մինչդեռ ծառայելով ազգային գաղափարախոսությանը, խորհրդային գրողը համոզված էր, որ դրանով մեծ պարտք է լցնում:

Դաժան փորձության մեջ է այսօր հայ գրողը. պատերազմ, ցուրտ, մութ, էներգետիկ ճգնաժամ, նյութական ահավոր դժվարություններ, մարդու արժանապատվությունը վիրավորող ու ստորացնող ամենօրյա հոգսեր եւ այս բոլորին գումարած ավելորդության ծանր զգացումը: Ավելորդ, ոչ միայն, որ իր «երեխան» իրեն չի ճանաչում, այլեւ որ իրեն տեսնում է մշակույթի համակարգից դուրս ընկած: Մշակույթը դարձել է շուկայի սովորական ապրանք: Իսկ շուկան, ավելի շատ, կապիտալի նախնական կուտակման վայրենի բազարը, որոշում է ոչ միայն ապրանքի գինը, այլեւ ճաշակ: Հայաստանն այսօր ողողված է «Marlboro»-ի, Մայքլ Ջեկսոնի, կարատեի եւ պոռնոգրաֆիայի «քաղաքակրթությամբ»: Բազարին անասնացած ամբոխ է պետք, սպառողների մեծ զանգված, ուստի նրան շահավետ է սնոտին բնազդներն արթնացնելը:

Հայ գրողն այսօր պատերազմական դրության մեջ է մի քանի առումով: Նա կռիվ ունի ինքն իր հետ: Նրա դեմ անխնա պատերազմ է սկսել շուկայական քաոսը եւ, վերջապես, ամենասոսկալին՝ արյունահեղ պատերազմը Ղարաբաղում, որը երկու կողմից արդեն մոտ տասնհինգ հազար զոհ է խլել:

Կան գրողներ, որոնք մասնակցում են պատերազմին, որպես շարքային զինվոր: Գրողներ կան, որոնք գրում են այդ պատերազմի մասին որպես լրագրող: Գրողներ կան, որոնք շարունակում են հայրենասիրական բանաստեղծություններ գրել եւ ոգեւորել հայ զինվորականներին... Կան նաեւ գրողներ, որոնք խոսում են գեներալների պես եւ հայտարարում, թե իսկական ազատության եւ ազգային անկախության համար հայ ժողովուրդը «պետք է կտրի արյան մեծ ճանապարհ»: Այսպես հայ սատարող գրողներն, իհարկե, իրենց արյունը նկատի չունեն, այլ ժողովրդի:

Սակայն այսօր, իմ խորին համոզմամբ, առավել կարեւոր են Ավստրալիայի Սիդնեյ քաղաքում ապրող 71-ամյա հայ գրող Վահե Օշականի խոսքերը, հրատարակված սփյուռքի հայկական թերթերում. «Ամեն կաթիլ արյուն որ կթափի Արցախի սահմաններուն, հայու թե թուրքի՝ մեզ հայերուս համար ավելի կդժվարացնե 21-րդ ու 22-րդ դարերուն մեջեն քալելը, երջանկությամբ ու գեղեցկությամբ: Ներկայիս պաշտական հրամայական կա մեր հողերը պաշտպանելու, ի գին ամեն զոհողության: Ուզենք չուզենք արյուն պիտի թափենք: Թե ինչ պիտի ըլլա արյունահոսության հետեւանքը ասկե տասնամյակներ ետք՝ թուրքին հոգը չէ աշխա, սակայն մեր, հայ մտավորականներուն հոգն է: Թշնամին մարդ ընել, արյունը դադրեցնել, հաղթանակի մեջ վեհանձն ըլլալ, կռվի են սալ վայրկյանին մտածել խաղաղության ու հաշտության կարելիության մասին» (ՅԱՌԱՋ, 19-20 մարտի, 1994 թ., արտատպված ԱՍՊԱՐԷԶ-ից):

Վ. Օշականը «թուրք» ասելով ազերիներին նկատի ունի: Սակայն այս վերապակը չէ կարեւորը: «Թուրքին հոգը չէ աշխա», գրում է նա: Ես շատ կուզեի, որ Վ. Օշականն այս հարցում սխալված լիներ, որ մենք իսկապես համոզվեինք, փաստեր ունենայինք, թե ազերի գրողը, հայ գրողի պես, մտահոգված է Ղարաբաղում թափվող արյան յուրաքանչյուր կաթիլի համար, անկախ այն բանից, հայի, թե ազերիի արյուն է: Ես կուզեի, որ սա լիներ երկու ժողովուրդների գրողների վերջին եւ ամենաազնիվ հանձնառությունը քսաներորդ դարի ավարտից առաջ: Այս պատերազմում իրենց պատասխանատվությունն ունեն նաեւ երկու ժողովուրդների գրողները: Նրանք ժամանակին կարողացել են, եւ բավական հաջող, ազգային զգացմունքներ արթնացնել, նույնիսկ բորբոքել: Այժմ նրանց առջեւ ավելի կարեւոր առաքելություն է դրված, եւ ավելի դժվարին. մարդկային զգացմունքներ արթնացնել իրենց ժողովուրդների մեջ կամ, ինչպես Վահե Օշականն է գրել, «Թշնամին մարդ ընել»:

Անշուշտ, դյուրին չի լինելու այս աշխատանքը, սակայն միայն այսպես երկու ժողովուրդների գրողները իրավունք կունենան մտնելու երրորդ հազարամյակ, որպես բարու, գեղեցիկի եւ ճշմարտության երգիչներ: Խաղաղությունն այսպես թե այնպես պիտի գա: Սակայն շատ ցավալի կլինի, որ երկու ժողովուրդների գրողներն իրենց լուման չունենան այդ խաղաղության մեջ: Այլապես, բարոյական ինչ իրավունք կունենան շարունակելու գրել եւ գրող համարվելու այն խաղաղության մեջ, որի հաստատմանը նրանք ոչ նշով չեն նպաստել:

Էջեր ղարաբաղյան իրադարձությունների եւ խոհերի գրքից

Հարազատ հողի վերքերն անցնում են իմ սրտի միջով

ԶՈՐԻ ԲԱԼԱՅԱՆ

Հրճվում են ոչ միայն քարերը, այլեւ ձկները...

Եւ այնուամենայնիվ, ելքը գտան, այսպես ասած՝ այլընտրանքը: Այդ նախկին եւ նույնիսկ աննախադեպ երթուղու հեղինակը փորձարկող օդաչու Վալենտին Նազարյանն էր: Ես մասնակցում էի առաջին փորձնական թռիչքին: Ռեակտիվ Յակ-40-ը սրընթաց բարձրություն է վերցնում եւ մոտենում Ստեփանակերտին, երբ արդեն բարձրաչափը ցույց է տալիս մոտ ութ հազար մետր: Մեր աջ կողմի օդային էշելոնի գագաթից օդաչուն սկսում է ուղղաձիգ պտտակաձեւ վայրէջքը: Եւ սարսափելի է, եւ հետաքրքիր, եւ անհավատալի. բայց ինչպես համոզվեցի, հայտնվելով հարազատ քաղաքում: Եւ ահա այդ սրընթաց Յակ-40-ը Մի-8 ուղղաթիռների հետ կարողացավ տեղ հասցնել թեթեւ այն նվազագույն քանակը, որ անհրաժեշտ էր Շուշին գրավելու համար: Հաստատես Յակ-40-ով ինձ հաջողվեց մեկ ու մի շաբաթով դուրս բերել Ստեփանակերտից: Բայց միշտ էր մնում կողքում նրան Երեւանում: Նա գրկեց ամենքից: Ամեն օր պահանջում էր, որ իրեն հետ տանեմ: Եվ ահա միջազգային ֆիլհարմոնիական համերգախմբի մի մեծ խմբի հետ, որ ղեկավարում էր բարոնուհի Քոքսը, մայրիկիս տարա Ղարաբաղ: Ուղեւորներից ոչ ոք տեղյակ չէր դրան: Երբ ինքնաթիռը հասավ Եվրոպական բարձրության սահմանին եւ սկսեց սրընթաց պտտակաձեւ վայրէջքը մթնոլորտի խավերի միջով, ուղեւորներն անտանելիությունից սարսափեցին, սակայն եւ վախեցած հայացքով սկսեցին դուրս նայել լուսամուտներից: Հյուրերը, ցանկալով զվարթ լինել, բազմաթիվ հարցերով շատ-շատ դիմում էին Քոքսին, որն ինքն էր սարսափանքով նայում ինձ սպասելով որեւէ բացատրության: Չէ՞ որ նա Յակ-40-ով Ստեփանակերտ էր թռել նաեւ Պոլյանիչկոյի ժամանակ եւ լավ էր հիշում, որ դա հանգիստ եւ նույնիսկ շատ սովորական թռիչք էր: Իսկ հիմա հանկարծ ինքնաթիռը պտտվում է հողի պես: Ես թարգմանչին խնդրեցի բարձրաձայն թարգմանել իմ խոսքերը, որ մեզ հետ թռչում է իմ մայրը, եւ որ նա նույնպիսի ուղղաձիգ թռիչքով թռել է Ստեփանակերտից Երեւան ընդամենը մի շաբաթ առաջ:

Տարբեր երկրներից եկած լորդերն ու քահանաները, բժիշկներն ու գրողները միահամուռ ծափահարեցին: Ամեն մեկն իր պարտքն էր համարում մոտենալ մայրիկիս, գրկել-համբուրել նրան: Հասկանում էի, որ այդ պահին նրանց մեջ խոսում էր վստահության զգացումը, անվտանգության երաշխիքը, որ տեսնում էին ղեկի Ղարաբաղ ուղեւորության կազմակերպիչի մոր կերպարի մեջ: Մայրս ընդհանրապես վատ է լսում: Իսկ այստեղ բոլորի ոգեւորությունը արտահայտվում էր անգլերեն: Եւ նա վախեցած դիմեց ինձ. «Զորիկ ջան, ի՞նչ են ուզում էս մարդիկ ինձանից»: Այդ խոսքերը թարգմանեցին անգլերեն: Եվ պտտակաձեւ գահավիժող Յակ-40-ը, թվաց, թե դողաց ծիծաղից:

Ուղղաթիռում լռություն է: Շարժիչի համաչափ աղմուկին սովորաբար ուշադրություն չես դարձնում: Ուղեւորները լուռ էին: Երեւում հոգնած, չհասցված փոքրիկ երեխաները, որ նստած էին ծնողների ծնկներին: Միջանցքում փակ կափարիչներով երկու դագաղ էր դրված: Ուղեւորներից շատերը նստելու տեղ չունեին եւ թռչում էին կանգնած, աշխատելով ոտքով չկպչել դագաղներին: Հիմնականում դրանք երիտասարդ տղաներ են զինվորական համազգեստով: Ամեն անգամ պտույտների ընթացքում եւ ցնցումների պահին կանգնած ուղեւորները կորցնում են հավասարակշռությունը: Երբեմն երկսակվելով, նրանք թափահարում էին ձեռքերը, փորձելով կառչել օդից, բայց ոչ մի անգամ, թեկուզեւ ակնթարթորեն չէին նստում դագաղների վրա: Չէին կոխում ոտքերով: Միայն երբեմն, երբ ուղղաթիռը ընկնում էր օդային խոռոչների մեջ, մերթ մեկը, մերթ մյուսը կռանալով, զգուշորեն մատների ծայրով հենվում էր դագաղի կափարիչին ու անմիջապես էլ ուղղվելով, ընդունում նախկին դիրքը:

Զանգեզուրից տուն՝ Ստեփանակերտ վերադառնալիս վարորդ Համոյին խնդրեցի մեքենան կանգնեցնել կամրջի մոտ, որտեղ Աղավնոն լցվում է Արաքսի մեջ: Ուզում էի լողանալ: Ոտքերս նոր էի իջեցրել ջուրը, որ զգացի, ասես էլեկտրական հոսանք խփեց ինձ: Ձկները, միմյանց հրմշտելով, դուրս թափվեցին բլթլթացող ջրից, զարկվելով ոտքերիս: Մտածեցի, որ, թերեւս, խորհրդային իշխանության եռուն շրջանում նման բան չէր կարող տեղի ունենալ: Որսագողերը թույլ չէին տա: Դինամիտներն ու ցանցերը արագորեն կոչնչացնեին ամբողջ կենդանական աշխարհը:

Իսկապես, մի քանի տարի շարունակ ոչ ոք չէր կարողացել մոտենալ այդ ափերին: Ուղղակի փառավոր վիճակ էր ստեղծվել ձկների համար ջրում եւ ամեն տեսակի գազանների համար անտառում: Ու ես մտածեցի, որ, այսպես կոչված, կոնֆլիկտի համար ուրախ են ոչ միայն Անկարայի թուրքերը, որ ուզում են պղտոր ջրում ձուկ որսալ, այլեւ իրենք ձկները:

Այս էր «լենինյան ազգային քաղաքականությունը»

Ամեն անգամ, մտնելով կուսակցության եւ կառավարության այս կամ այն ղեկավարի կաբինետ, նախապես գիտեի, որ հիմա կսկսվի մի երկխոսություն, որը տեղի կունենա Լենինի դիմանկարի ներքո: Այնպիսի տպավորություն ունեի, որ բարձր ղեկավարության հետ ունեցած ամեն մի խոսակցության մասնակցում էր Վլադիմիր Իլյիչ Ուլյանով-Լենինը: Դա այն ժամանակ էր, երբ բոլոր լրագրերն ու ամսագրերը, ասես միմյանց հետ մրցակցելով, առատորեն արխիվային նյութեր էին հրապարակում, որոնց գոյության մասին մեզանից ոչ ոք ենթադրել անգամ չէր կարող: Եւ ահա նստած եմ արտասահմանյան հարուստ կահույքով ձեւավորված ընդարձակ կաբինետում եւ պատմում այն մասին, որ, ասենք, նախորդ օրը Ղարաբաղում ԽՍՀՄ ներքին զորքերը եւ ադրբեջանցի օմոնականները անձնագրային ռեժիմի ստուգման պատրվակով հերթական ավազակություն են կատարել, ծեծել կանանց ու ծերերին, իսկ երիտասարդներին հավաքել ու լցրել Շուշիի բանտը, որտեղ կտտանքի են ենթարկում նրանց: Պատմում եմ ու այդ ընթացքում զգում ինձ ուղղված առաջնորդի հայացքը, որն ասես հուշում է ինձ. «Զուգակցիր հիշեցրու լենինյան ազգային քաղաքականության մասին, ասա, որ այն խախտում են»: Ու մինչ կաբինետի տերը կանչում է իր ենթականերին այդ խայտառակության կապակցությամբ, որ կատարվում է Ղարաբաղում, ես, հարմար պահ ընտրելով, առաջ էի քաշում այն միտքը, թե Ադրբեջանում հաճախ իրենց գործողությունները ծածկում են Լենինից մեջ-

Սկիզբը՝ 21, 25, 28 մայիս, 1, 4 հունիս

digitised by A.R.A.R.@

բերումներ կատարելով: Գիտեի, որ բարձր տեղը անորոշման կլոտի ուրացումիության մասին, նկատի ունենալով մեծ առաջնորդի մտերի սոցիկոլ [illegible]յան:

Հանուն արդարության պետք է ասեմ, որ ամեն անգամ բարձր ղեկավարությանը կատարած այցելությունները կոնկրետ օգուտ էին տալիս: Համենայն դեպս, 4-րդ բանակի գլխավոր հրամանատարը կամ 23-րդ դիվիզիայի հրամանատարը, որ տեղակայված էին Ադրբեջանում, հարկադրված էին լինում դադարեցնել արդեն սկսած գործողությունները: Դա մեզ հնարավորություն էր տալիս ուժ հավաքելու եւ կազմակերպելու դիմադրությունը: Բայց ինչ վերաբերում էր մեծ առաջնորդի մտերի «սոցիոլոգիականին», այստեղ ստերը խոստաման կում էին, պատասխանելով իմ ոչ դիվանագիտական հարցերին:

Մի անգամ մեծ ղեկավարի կաբինետում զրույցի պահին ինչ-որ երկար զանգը: Զրուցակցիս վախեցած հայացքի[illegible]ակեցա, որ Գորբաչովն է զանգողը: Դա նշանակում էր, որ ես պետք է գլխի ընկնեմ եւ դուրս գամ կաբինետից: Անմիջապես ոտքի ելա ու դուրս ելա ընդունարան: Այնտեղ նստեցի փոքրիկ սեղանի մոտ: Սեղանին դրված ինչ-որ ամսագրում ուշադրությունս գրավեց, որ մի էջի վրերը ամեն տողում կարելի է նկատել Լենինի անունը: Կենտրոնացա: Անմիջապես ծնոտս գնաց դեպի գրիչս: Հանեցի ծոցատետրս: Հեղափոխության նախօրյակին Լենինը գրել էր. «Մենք պարտավոր ենք զորքերը դուրս բերել Հայաստանից եւ օկուպացրած թուրքական հողերից... Երբ վաղը խորհուրդները իշխանությունն իրենց ձեռքը վերցնեն, մենք պարտավոր ենք զորքերը դուրս բերել Հայաստանից»: Եւ Լենինն իրագործեց իր խոսքը: Նրա եւ Ստալինի կողմից հաստատված փաստաթղթում ընդգծվում էր. «Սկսել տեղական հանձնաժողով կազմելու աշխատանքը Թուրքահայաստանից զորքերը դուրս բերելու ծրագրի մշակման համար»: Դա 1917 թվականի դեկտեմբերի 31-ն էր:

[illegible] ռուսական զորքի այդ դուրս բերումը պատմական Հայաստանում հանգեցրեց հայերի խոշոր բնաջնջմանը: Հաջորդ 1918 թվականին խորհուրդներն առա[illegible] մի կրակոցի կորստին նույնիսկ [illegible] հողերը, որոնք մտնում էին ռուսական պետության կազմի մեջ: Իսկ հայեր չմնացին նույնիսկ իրենց հողում: Դա էր լենինյան ազգային քաղաքականությունը:

Հայերի ցեղասպանության մասին փաստաթղթերում ես կարդացի, թե ինչպես հրացաններով-զինված երեք թուրք մտել են հայկական մի գյուղ: Կողոպտել են: Ոտնահարել: Հավաքել բանկարժեք իրերն ու չքվել: Թուրքի տասնութ եւ հասն թվականների կոտորածների մի ականատես հիշողություններ էր գրել: Ձեռագիրը բերեց ինձ մոտ: Խնդրեց ծանոթանալ եւ օգնել հրատարակելու: Ես կարդացի սարսափելի դեպքերի մասին, որ [illegible] էին թուրքերը Բաքվում: Դրանք դժոխային մանրամասներ էին, սղանցանցային պատմություններ: Անհնար էր կասկածել, որ ամեն մի բառը ճշմարտություն է: Եւ ամենից շատ հենց դա էր ինձ հուզում: Գրեթե ոչ մի դիմադրություն: Հեղինակը գրեթե ներողություն էր հայտնում այն փաստը, որ իրենց ընդարձակ բակում հայերը հավաքվել ու զենքերը նետել են ջրհորը: Այդպես են իրագործել թուրքական կառավարության կարգադրությունը, որը խոստացել էր պահպանել միայն նրանց կյանքը, ովքեր կհանձնեն զենքերը: Բոլոր հայերին կոտորել էին հատկապես այն բանի համար, որ նրանց զենքերը ջրհորում էին հայտնաբերել:

Պատկերացնում եմ, թե ինչ կարող էր լինել այսօր Ղարաբաղը եւ Զանգեզուրը, Արարատյան դաշտը եւ Շիրակը, հատկապես Ամասիան, Սեւանի ավազանը, Նոյեմբերյանը, Իջեւանը, Լոռին եւ Շամշադինը, երե չլիներ ղարաբաղյան շարժումը եւ բանա[illegible] չկազմվեր Արցախում եւ հայկ[illegible]ն բանակ Հայաստանի Հանրապետությունում:

Շարունակելի

ԱԶԳ **միջազգային**

ԲԵՌԼԻՆ, 4 ՀՈՒՆԻՍ, ՌԻԱ ՆՈՎՈՍՏԻ: Բեռլինի կառավարող բուրգոմիստր Էբերհարդ Դիպգենը գրավոր մերժել է Ռուսաստանի զորքերի բեռլինյան բրիգադի մասնակցությունը հակագենին նամակ է ուղարկել, առաջարկելով, որ այդ զորահանդեսին մասնակցի նաեւ իր բրիգադի զորամասերից մեկը:

Բեռլինի բուրգոմիստրը իր մերժու

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Ռուսաստանի զորքերի բրիգադը մերժում ստացավ

հիտլերյան կոալիցիայի գծով նախկին դաշնակիցների հունիսի 18-ին Բեռլինում կայանալիք հրաժեշտի մը հիմնավորել էր նրանով, թե Դաշնակցային Գերմանիայի տարածքում խորհրդային զորքերի ժամանա

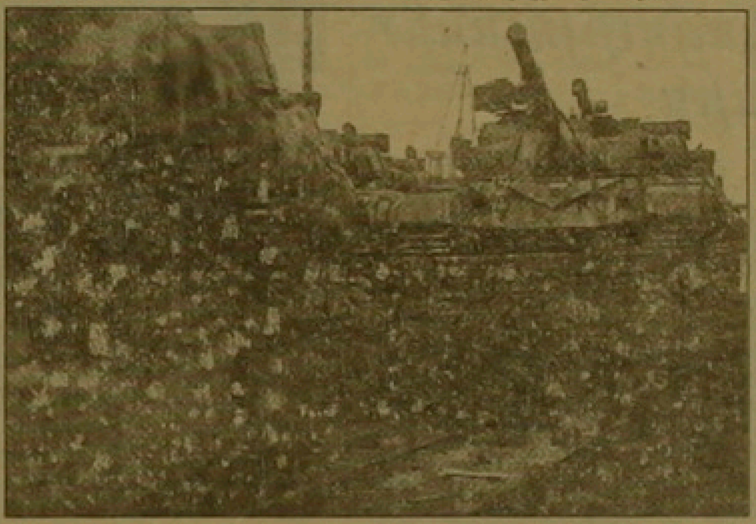

համատեղ զորահանդեսին:

Ինչպես հայտնի է, Դաշնակցային Գերմանիայի մայրաքաղաքում տեղաբաշխված առանձին գվարդիական մոտոհրաձգային 6-րդ գունդը քաղաքի իշխանությունների համաձայնությամբ նախատեսում է հունիսի 25-ին հանդիսավոր իրադրության մեջ զորահանդես անցկացնել եւ բեռլինցիների հետ տոնական հրաժեշտ կազմակերպել Կառլսհորստում Արեւելյան Բեռլինում գտնվող իր կայազորի կողքին: Այս ամռանը նմանօրինակ արարողություններ են անցկացնում բոլոր դաշնակիցները Բեռլինի այն շրջաններում, որտեղ նրանք գտնվում էին բոլոր հետպատերազմյան տարիներին: Բայց քանի որ Բեռլինի իշխանությունները հունիսի 18-ին նշանակել էին նաեւ դաշնակիցների «ընդհանուր» զորահանդես, ռուսաստանյան բրիգադի հրամանատարը ռուսաստանյան զորքերի Բեռլինի կայազորի պետ գվարդիայի գեներալ Յու. Մակարովը Դիպկավորապես գտնվելու եւ այդտեղից նրանք դուրս բերելու պայմանների մասին ԽՍՀՄ եւ ԳՖՀ միջեւ կնքված պայմանագրով (12 սեպտեմբեր, 1990 թ.) «նախատեսված է, որ Բեռլինում ռուսաստանյան զորքերի կայազորի ներկայացուցիչները կարող են քաղաքի արեւմտյան մաս այցելել միայն մասնավոր կարգով, բացառությամբ Թիրգարտենի խորհրդային հուշարձանից»: Հետեւաբար եւ քաղաքի արեւմտյան մասում կայանալիք զորահանդեսներին մասնակցելն արգելված է:

Բացի այդ, գրել է կառավարող բուրգոմիստր Դիպգենը, դաշնակիցների զորահանդեսը կայանալու է Բեռլինում եւ Արեւելյան Գերմանիայի մյուս քաղաքներում բանվորների բարձրացրած ապստամբության 40-րդ տարեդարձի հաջորդ օրը, ապստամբություն, որը «բոլորին է հայտնի, դաժանորեն ճնշվել էր Բրանդենբուրգյան դարպասների առջեւ խորհրդային տանկերով»:

ԲՐՅՈՒՍԵԼ

Եվրադաշինքն ընդդեմ արժեզրկման

ԲՐՅՈՒՍԵԼ, 7 ՀՈՒՆԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Առաջիկա տարիներին ֆինանսատնտեսական ոլորտում Եվրադաշինքի երկրների հիմնական հոգսն է լինելու բյուջեի դեֆիցիտի աճի եւ արժեզրկման սանձումը: Դա բխում է Եվրադաշինքի տնտեսական քաղաքականության հիմնական ուղղությունների մասին փաստաթղթից, որը երկուշաբթի Լյուքսեմբուրգում համաձայնեցրին դաշինքի երկրների տնտեսության ու ֆինանսների նախարարները:

«Հիմնական ուղղությունները» նախատեսված էին Եվրադաշինք ստեղծելու մասին Մաաստրիխտի պայմանագրով եւ նախանշում են Եվրադաշինքի երկրների մոտ առագայի տնտեսական քաղաքականության ուրվագծերը: Տնտեսության եւ ֆինանսների նախարարների հավանությանն արժանացած տեքստը ներկայացվելու է Եվրադաշինքի պետությունների ու կառավարությունների ղեկավարների քննարկմանը հունիսի 24-ին եւ 25-ին Կորֆու կղզում կայանալիք նրանց հանդիպման ժամանակ, որից հետո հուլիսի սկզբներին վերջնականապես կընդունվի դարձյալ տնտեսության ու ֆինանսների նախարարների կողմից:

«Հիմնական ուղղություններին» համապատասխան Եվրադաշինքի պետությունների ամեն կերպ կխրախուսեն երկրների եւ տարածաշրջանների տնտեսական զարգացման համահավասարությունը, ինչը հնարավորություն կընձեռեր անցնելու միասնական եվրոպական արժույթի: Դրան նախատեսվում է հասնել 1997 թվականից ոչ շուտ եւ 1999-ից ոչ ուշ:

Թեեւ փաստաթղթի տեքստը չի հրապարակվել, այնուհանդերձ մամուլին հայտնի է դարձել, որ այն հիմնված է Եվրահանձնաժողովի հետեւություններին վրա, որոնց համաձայն արժեզրկումը կազմելու է տարեկան մոտավորապես երեք տոկոս, իսկ պետական բյուջեները պետք է կրճատվեն, որպեսզի նվազեն վարկերի կոպարները եւ սկսվի տնտեսական գործունեության աշխուժացումը: Առայժմ Եվրադաշինքի երկրների մեծ մասում բյուջեի դեֆիցիտները շատ բարձր են Մաաստրիխտի պայմանագրով սահմանված ներքին համախառն արգասիքի երեք տոկոս նշագծից: Դրանք հարկ կլինի նվազեցնել ոչ միայն վարչական ծախսերը կրճատելու, այլեւ սոցիալական ոլորտը ներգրավելու հաշվին:

ՏԱՐԱԾՔ

Նոր խնդիրներ

ՓԱՐԻԶ, 7 ՅՈՒՆԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Տնտեսական համագործակցության ու զարգացման կազմակերպության մեջ մտնող երկրների նախարարների այսօր Ֆրանսիայում բացված 33-րդ խորհրդաժողովը կարող է շատ առումներով շրջադարձային դառնալ նրա իսկ ճակատագրի համար: Այժմ կազմակերպությունն իր առջեւ նոր խնդիրներ է դնում, տեղ է որոնում սառը պատերազմի վերջանալուց հետո միջազգային տնտեսական հարաբերությունների փոփոխվող համակարգում: Առանձնակի կարեւորություն է ստանում կազմակերպության եւ Ռուսաստանի միջեւ կապերի հաստատումը: Խորհրդաժողովի ընթացքում Ռուսաստանի արտգործնախարար Անդրեյ Կոզիրեւը կստորագրի համաձայնագիր Տնտեսական համագործակցության ու զարգացման կազմակերպության հետ գործակցության մասին:

«Մաքուր ձեռքեր» Սիցիլիայում

ՀՌՈՄ, 7 ՅՈՒՆԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Իտալիայի իրավապահ մարմիններն անցած գիշեր ավարտեցին կազմակերպված հանցագործությունների դեմ պայքարի լայնածավալ գործողությունը, որը կրում էր «Մաքուր ձեռքեր» պայմանական անվանումը: Գործողությունը ծավալվել է Սիցիլիա կղզու մի շարք նահանգներում՝ հանցախմբի «պատմական հայրենիքում», որտեղ առանձնապես մեծ է գանգստերական սինդիկատի ազդեցությունը: Գործողության ընթացքում իրավապահ մարմինների ցանցում հայտնվեց «ռուս» հայտնվեց: Հանցագործություններ կատարելու մեղադրանքով ձերբակալվել են հանցախմբի տեղական «ընտանիքների» 130 անդամներ, կալանվել են հանցավոր գործունեության մեջ կասկածվող 200 մարդ, որոնց նկատմամբ քննություն է սկսվել:

ԱՄՆ-Թուրքիա բանակցությունները շարունակվում են

«Թուրքիայի նավթատար խողովակաշարի պահպանման ուղղությամբ տարվող ամերիկա-թուրքական պաշտոնական ներկայացուցիչների բանակցությունները շարունակվում են ընթանալ լավ եւ խրախուսելի մթնոլորտում», հաղորդում է Միացյալ Նահանգների տեղեկատու գործակալությունը՝ հենվելով պետքարտուղարության փոխխոսնակ Քրիստին Շելլիի հայտարարությունների վրա: «Թուրքիան իր խորը մտահոգությունն էր արտահայտել խողովակաշարի հետագա պահպանման իր կարողության մասին, եւ առաջնորդվելով համագործակցության ու գործընկերության սկզբունքներով, մենք այժմ միասին քննարկում ենք հարցը դրականորեն լուծելու ՄԱԿ-ի որոշումների շրջանակներում», ավելացրել է նա, նշելով որ խողովակաշարի մաքրման վերաբերյալ Թուրքիայի խնդրանքը դեռեւս գտնվում է քննարկման ընթացքում:

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ

Չի կարելի նեղացնել գեղեցիկ սեռին

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 6 ՀՈՒՆԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Գեղեցիկ սեռի ներկայացուցիչներին նեղացնելը ոչ միայն լավ չէ, այլեւ խիստ «վնասաբեր է»: Դրանում սեփական փորձով համոզվեց «Ամերիկեն թելեֆոն ընդ թելեգրաֆ» (ԱԹԹ) կորպորացիան, որի ղեկավարությունը մերկացվել էր նման «ոչ ջենտլմենական» վարքագծի մեջ: Ըստ սեռի խտրականության գործերով ատյանի, ԱԹԹ-ի վրա կնստի 3,3 մլն դոլար: Գործի քննությունը ձգվում էր 1977 թվականից, երբ կորպորացիայի Լիլի Ռոֆի ձեռնարկությունում աշխատող Մարջերի Քուպերը պաշտոնական գանգատով դիմել էր ֆեդերալ հանձնաժողովին, այն առթիվ, որ ղեկավարությունը հրաժարվել էր բարձրացնել նրա պաշտոնը: Ավելի ուշ նրան միացել էին եւս գրեթե 1600 կանայք, որոնք ԱԹԹ-ում աշխատել էին 1976-ից մինչեւ 1989 թվականն ընկած ժամանակամիջոցում: Նրանք իրենց միջեւ կբաժանեն 1, 8 մլն դոլարը, իսկ մնացած 1,5 մլն դոլարը կգնա հետաքննության հետ կապված ծախսերը ծածկելու վրա:

ՆՈՐՄԱՆԴԻԱ

Տպավորիչ ներկայացում

ԿԱՆՆ (ՀՅՈՒՍԻՍԱՐԵՎՄՏՅԱՆ ՖՐԱՆՍԻԱ), 7 ՀՈՒՆԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այստեղ բաց երկնքի տակ տպավորիչ ներկայացմամբ նշվեց հակահիտլերյան կոալիցիայի գծով դաշնակիցների Նորմանդիայում իրականացված ափհանման 50-րդ տարեդարձի եռօրյա հանդեսի, Սլովակիայի, ԱՄՆ-ի, Չեխիայի եւ Ֆրանսիայի ղեկավարները:

70-ամյեակից ներկայացման ընթացքում, միմյանց փոխարինելով, հանդիսականների առջեւով անցան նախապատերազմյան անհոգության, բռնամոլ տարատեսության,

տոնակատարությունը: «Հանուն խաղաղության՝ ուղերձ խաղաղության եւ հույսի» այլաբանական բանաստեղծական ներկայացման հանդիսականներ դարձան հազարավոր մարդիկ, այդ թվում արարողություններին մասնակցած 13 պետությունների՝ Ավստրալիայի, Բելգիայի, Մեծ Բրիտանիայի, Կանադայի, Լյուքսեմբուրգի, Նիդեռլանդների, Նոր Զելանդիայի, Նորվեգիայի, Լեծնունդ առնող դիմադրության, վերջապես ազատագրության եւ հետպատերազմյան հույսերի խորհրդանշական պատկերները: Բեմ էր ծառայում ամառվա 16 մետրանոց բուրգը, որը հիմքում ձգվում էր 75 մետր, իսկ դերասաններ էին դարձել բովանդակ Ֆրանսիայից այստեղ հավաքված «կամավորներ», որոնց ստեղծագործություն էր բեմադրող ռեժիսոր Ժան-Պոլ Լեֆի-Տրյոմենի մտահղացումը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Մի քանի ամիս առաջ, մեր կայացումներից մեկի ժամանակ հայտարարեցի, որ աշնանը Երեւանում ցանկանում ենք հրավիրել Շեքսպիրյան միջազգային փառատոն։ Խոստովանում եմ, թեմ բարձրացա ոչ առանց ներքին մտավախության, որովհետեւ կարող էր թվալ, թե մեր պայմաններին, մեր ծանր վիճակին անհամատեղելի է նման ձեռնարկը եւ կարծում էի, որ մարդիկ զայրույթով ինձ ուրիշ ծաղրեն։ Պատկերացրեք բերկրանքս եւ ոգեւորությունս, երբ դահլիճը հինգ րոպե ոտքին ծափահարում էր։ Սանց է, թե երկխոսությունը կայացած հասարակությունը ԱՊՀ բոլոր երկրներում, Մոսկվան, Սանկտ Պետերբուրգը, նորվեգացիները, պորտուգալացիները, ֆրանսիացիները, ամերիկացիները։ Սա մեզ եռակի պարտավորեցնում է։

Խնդիրը նաեւ հակառակ երես ունի. փառատոնը կարեւոր է առաջին հերթին մեզ համար։ Մեզանում արմատավորվում է այն միտումը, որ թատրոնը մեռնում է, որ թատրոնն այլեւս անելիք չունի։ Համամայն չեմ, մեր թատրոններում մեծ գործ է արվում, մենք ցուցադրելու բան ունենք, եւ վստահ եմ, որ փառատոնը շրջադարձային է լինելու, համոզված եմ, ների դռներիի կողքին։ Սա մի զգացում է, որ վաղուց մարել էր մեր հոգիներում եւ որ հանկարծ ներխուժում է արյան մեջ ուժեղությունն ունենալու գիտակցության հպարտությամբ եւ այն ներկայացնելու պատասխանատվությամբ։ Հուզումն ու հպարտությունը տանապատկվում են, երբ աշխարհի բոլոր կողմերից հավաքված թատերական խաղարկությունը մեծարում է մեր թատրոնը, Հայաստանի թատերախմբի խաղացած Իբսենը ցնցում է ողջ Խաղաֆը, երկիրը։ Ինչպե՞ս կարող ենք անտարբերությամբ եւ բերահավատությամբ ճողարկել այս վերելքը, եւ ինչու՞ չբարոյականենք պահել մեր թատրոնի եւ այդ թատրոնն ունեցող մեր ժողովրդի համարումը։

Խորեն Աբրահամյան. Տպավորություններ ճանապարհի կեսին

ցավ, թատրոնի եւ ժողովրդի համաձայնությունը կծկվեց, որենն ժողովուրդը հավանությամբ է տալիս, որեւէ թատրոնի լույսեր դեռ չեն մարել նրանց հոգիներում։

Եւ ահա, կրկնակի ոգեւորված, սեփական ճշմարտացիության զգեց գիտակցումով սկսեցի առաջին քայլերն անել։ Զանգել եմ հանրապետության նախագահի, մշակույթի նախարարի, այլ պետական այրերի հետ։ Տպավորությունս այնպիսին էր, որ բոլորն էլ անկեղծորեն ցանկացրված էին եւ խորությամբ հասկանում էին հարցի կարեւորությունը։ Զրույց զրույց է, եւ խոսքը միշտ էլ հեռուներն է տանում խանդավառությունը։ Բայց... Ինչպես շատ հաճախ է պատահում կյանքում, երբ խոսքը պետք է անցնի գործին սայլը տեղից չի շարժվում։ Եւ ահա, օրերն անցնում են իրար ետեւից, իսկ ես շրջափակի ոչ մի տեղաշարժ, հարկավոր ուշադրություն չեմ նկատում։ Մամուլում լռություն է, բարձրագույն ինստանցիաներում անտարբերություն։

Մենք պետք է անցկացնենք այս փառատոնը։ Ես հասկանում եմ, ծանր են պայմանները, թատրոնները պետք է վերանորոգել, յուրաքանչյուր ներկայացման համար հսկայական գումարներ են հարկավոր, հանրապետությունը միջոցներ չունի, սակայն հնարավոր եւ, այո, անհնարին գնով փառատոնը ուրիշ կայանա։ Երկու շաբաթ, հոկտեմբերի 10-ից 24-ը, ողջ աշխարհին պետք է տեղյակ պահենք, թե ինչ է կատարվում այստեղ։ Աշխարհը պետք է իմանա, որ մենք փողոցում թափված ժողովուրդ չենք։ Ես խոնարհվում եմ Թումանյանի առաջ, որ ասում էր որեւէ ժողովրդի մակարդակը, ներկայանալիությունը, հոգեւոր հասունությունը չափվում է դեպի Շեքսպիրը նրա ունեցած վերաբերմունքով։

Պատասխանատվությունն այժմ մեծ է, քանի որ բազմաթիվ թատրոններ, աստղեր սկել են մասնակցելու

որ կփոխվի վերաբերմունքը դեպի դերասանները, հավատում եմ միջոցառման խթանիչ ուժին, որ մեզ ինքնահաստատման, սեփական արժեքի գիտակցության լիցք կհաղորդի։

Հայ ժողովուրդը հոգեւոր լարման, հանճարի մի թել ունի, որ Նարեկա-

Տեսարան Շեքսպիրի «Արքաների գիշերը» Փարիզյան ներկայացումից

ցուց գալիս-հասնում է մինչեւ Արամ Խաչատրյան, Մարտիրոս Սարյան, Վահրամ Փափազյան։ Այդ թելը չեմ վարանում ասել, ընդհատվել է։ Եթե մենք էլ որեւէ վաստակ ունենք, արդա ես չգիտեմ, թե ինչ է լինելու մեզանից հետո։ Մենք պետք է վերականգնենք մեր կորցրած վարկը։

Նյութական ննդրությունը, հացի խնդիրը միշտ էլ էական է, բայց այս տեսակ ննդրությունը մեր կուզվից, մեր հոգուց է դուրս գալու։ Պետք է վերջապես հասկանանք ու գիտակցենք սա։ Միջոցներ չգտած տեղից էլ կարելի է ստեղծել, պետական ուսումնասիր, ամենաբարձր հովանավորությամբ։ Անհնարին ոչինչ չկա, պարզապես հարկավոր է բջիջներով զգալ, որ նախանցյալ ճանապարհ չունենք։ Մինչ է գալիս մեր հյուրախաղը Նորվեգիայում, Իբսենի փառատոնին։ Ես սնոտիապաշտ չեմ։ Սա սնոտիապաշտություն չէ, երբ տեսնում ես ևս մի պետության դուռը 32 այլ երկրների

ամբերպված, հոգեւորական շահույթ է բերում այն երկրին, որտեղ անցկացվում է։ Սա անհերքելի ճշմարտություն է փորձով ապացուցված։ Չեմ խոսում արդեն հոգեբանական շահույթի մասին, թե ինչ է նշանակում այսինչ երկիրը այսինչ փառատոնի հայրենիքն է։

Ես անհանգստացած եմ։ Անհանգստացած եմ, որովհետեւ ուշանում ենք, որովհետեւ կենտրոնացում, գործնական ուշադրություն չկա։ Սակայն տպավորությունս կխոր փարատվում է այն համոզմունքից, որ միայնակ չեմ իմ կարծիքների, իմ ուսման եւ ձեռներեցության մեջ։

Գրի առավ

ՆԱԶԵՆԻ ՂԱՐԻԲՅԱՆ

Երբ ցանկանում եք նվիրատվությամբ մասնակից լինել փառատոնի կազմակերպմանը, դիմեցեք Սոյանցարյանի շրջ. պետական. հաշիվն է 601104

ԵՐԵՎԱՆ

Կամերային թատրոնը ստեղծում է մշակութային համալիր

ԵՐԵՎԱՆ, 6 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ։ Ձոռամյա բացակայությունից հետո կրկին Երեւանում է Կամերային թատրոնը եւ հունիսի սկսին, «Ես իմ անուշ Հայաստանի» ներկայացումով կբացի իր թատերաշրջանը։ Հայ հանդիսատեսը վերջապես կդիտի մոսկովյան թատերաստերներին արդեն քաջ հայտնի «Հայ հայ բռնչն»։ Թատրոնի ստեղծագործական ծրագրերի մասին խոսելով՝ գլխավոր ռեժիսոր Արա Երնջակյանն ասաց, որ այժմ կոլեկտիվն ունի մեկ կարեւոր նպատակ՝ ավարտել թատրոնի քանիերով մշակութային համալիրի ստեղծումը։ Այն իր մեջ ներառելու է մեծասպես գործող կինոդահլիճ, պատկերասրահ եւ ջազային երաժշտության կենտրոն։ Կինոդահլիճում կցուցադրվեն հայ եւ օտարերկրացի ռեժիսորների մի շարք ֆիլմեր, որոնք ինչ-ինչ պատճառներով մինչեւ օրս անծանոթ են հայ հանդիսատեսին։ Արա Երնջակյանը հույս հայտնեց, որ թատրոնը, պատկերասրահը, կինոդահլիճն ու ջազային կենտրոնը կկազմեն մի ամբողջություն, որտեղ կենցաղային հոգսերից հոգնած երեւանցիները կկարողանան մի քանի հաճելի եւ հագեցած ժամեր անցկացնել։

Մյուս կողմից, Կամերային թատրոնի եւ «Օսանկինո» հեռուստառնկերության միջեւ կնքվել է պայմանագիր համատեղ երկու նոր հաղորդաշար ստեղծելու մասին։ Առաջին հաղորդաշարը, որի եւ մտահղացումը, եւ բեմադրությունը կամերային թատրոնինն է, կոչվելու է թատրոնի ներկայացումներից հայտնի «Կաբարե» անունով։ Հաղորդաշարի առաջին հաղորդումը արդեն եթեր է տրվել։ Երկրորդ հաղորդաշարը կոչվում է «Պառնաս, ամեն ինչ կոր ծանվում է, բայց դեռ կարելի է ապրել եւ զվարճանալ»։ Այն ամբողջությամբ նկարահանվելու է Երեւանում։ Բացի այս 2 հաղորդաշարերը, նախատեսված է ստեղծել եւս մեկ զվարճալի ծրագիր, որը կկոչվի «Հայկական հեռուստատեսության անեկդոտները»։

ԳՈՐԻՍ

Բակունցի թանգարանը գործում է

Զարենցի անվան գրականության եւ արվեստի թանգարանն ունի 9 մասնաճյուղ, որոնցից մեկն էլ Գորիսի Ակսել Բակունցի տուն-թանգարանն է։ Ի թիվս սահմանամերձ շրջանների այլ թանգարանների, այս մեկը նույնպես, ՀՀ մշակույթի նախարարության հրամանով թանգարանային արժեքները պատերազմական գործողություններից պահպանելու համար, 1992 թ. պետք է ժամանակավորապես դադարեցներ իր գործունեությունը։ Սակայն, ինչպես հայտնեց ԳԱԹ-ի տնօրեն Հենրիկ Բախչինյանը, թանգարանը շարունակել է գործել։ 1993 թվականին թանգարանն ունեցել է մոտ 1300 այցելու։ Այսօր այցելությունն անվճար է, կազմակերպվում են բնմասիկ դասախոսություններ, շրջիկ ցուցահանդեսներ։ ՆՏ

ԹԵՔԵՅԱՆԱԿԱՆՆԵՐ

Միջոցառումների շղթան կշարունակվի

«Երբ չըլլա ինքնահավանման, ինքնագովասանքի եւ ապերախտի սեւեռումով ներքին ուժերու կազմակերպման աշխատանք մը, ամեն մարդ իր գլխուն ճարը ուրիշ նայի այլեւս, միայն աշխատ ու մենք կորսուած ուրիշ ըլլանք»։

Վ. Թեքեյան

ԱՆԱՀԻՏ ԲՈՅԱՋՅԱՆ

Բանաստեղծի մտորումներն այժմեական են։ Այսօր եւ ուրախության, եւ ինքնագովասանքի պետք ունենք ամենքս, իսկ սրտղանին ու զենքը նաեւ մշակույթն է։ Հայաստանի Թեքեյան

մշակութային միությունն իր ներքական ներդրումը ունեցավ այս կարեւոր խորհրդի մեջ յուրօրինակորեն արձագանքելով հանրապետությունում եւ սփյուռքում նշվող հիշարժան հոբելյանին՝ Հովհաննես Թումանյանի 125-ամյակին։ Բանաստեղծին նվիրված հանդիսությունների շարքը բացվեց Նկարիչների տանը կազմակերպված ցուցահանդեսով, որին հաջորդեցին մայիսի 15-ին, 22-ին եւ հունիսի 3-ին «Մոսկվա» կինոթատրոնի մերձակա շատրվանների հրապարակում կայացած բացօթյա համերգները, որոնք անակնկալ հաճելի ռոդեներ պարգեւեցին երեւանցիներին։ Համերգներին իրենց մասնակցությունն էին բերել Ազգային օպերայի եւ բալետի ակադեմիական թատրոնի կամերային նվագախումբը, Հայաստանի ժողգործիքների պետական նվագախումբը, Թաթուլ Ալթունյանի անվան երգի-պարի համույթը։ Ջերմ եւ հուզիչ էր ժողովրդի ընդունելությունը, որի արտահայտությունը եղավ նաեւ նրա ակտիվ մասնակցությունը բանաստեղծի անունը կրող

փողոցի բարեկարգման համար հանգանակությանը։ Բացօրյա երգն ու պարը հաճելի էին ու տրամադրող։ Եւ ունկնդիրներից յուրաքանչյուրն ուրախության խոսքի արտահայտման պահանջ էր զգում։ Եւս մեկ անակնկալ. Թումանյան փողոցի բարեկարգման համար իրենց ավանդը ներդրողներ հրավեր ստացան մասնակցելու ՀԹՄ միության կազմակերպած բռնանյանական օրերի եզրափակիչ միջոցառմանը՝ դիտելու Հենրիկ Մալյանի անվան թատրոն-ստուդիայի «Հնհապներ» ներկայացումը, որ տեղի ունեցավ Կինոյի տան դահլիճում հունիսի 6-ին։ Իր ամփոփիչ խոսքում միության նախագահ Սոֆիա Թորոսյանը կրկին ընդգծեց, որ միջոցառումների շարքը Միության պարկեշտ ներդրումն է՝ սիրված Թումանյան փողոցի բարեկարգմանը եւ հին սովորություններից մեկի՝ բացօրյա համերգների վերականգնմանը։ Մեր համբերատար ու ստեղծագործ ժողովուրդն արժանի է հարկավոր ուշադրության, եւ թող այսպիսի միջոցառումներն ունենան իրենց [illegible]վարակիչ շղթան։

Շնորհակալություն հայտնելով համախաղա[illegible]րին, տեղեկացնենք, որ [illegible]ման ընթացքում հավաքվել է [illegible] դրամ, որ կծառայի նպատակին։

ՎԱՆԱՁՈՐ

Վանաձորում ծնվեց նոր թատրոն

Հունիսի 3-ին Տորաստեղծ Կամերային թատրոնը հանդիսատեսի դատին հանձնեց իր անդրանիկ ներկայացումը՝ Խաչիկ Դաշտենցի «Ռանչպարների կանչը», «Որպես այսօրվա պայքարի ոգու արտահայտություն, նշեց հիմնադիրներից մեկը՝ դերասանուհի Գրետա Մեջլումյանը։ Նախատեսել ենք առաջիկայում այն ներկայացնել Ղարաբաղում, կխաղանք զորամասերում, ճակատային դիրքերում, հոսպիտալներում։ Ինչպես մշակույթի բոլոր օջախները, Կամերային թատրոնը եւս հանդիպում է ֆինանսական լուրջ դժվարությունների։ Ուրախ կլինեի, եթե հովանավոր ունենայինք»։ ՆՏ

Նշվեց Պուշկինի 195-ամյակը

ԵՐԵՎԱՆ, 6 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ։ Երեւանի Պուշկինի անվան դպրոցը ԱՕԿՄ-ի շրջանակներում գործող «Հայաստան-Ռուսաստան» ընկերության հետ համատեղ հունիսի 6-ին անցկացրեց գրական-երաժշտական ցերեկույթ՝ նվիրված ռուս գրականության դասական Ալեքսանդր Պուշկինի 195-ամյակին։ Դպրոցն արդեն 60 տարի կրում է մեծ գրողի անունը եւ ավանդաբար ամեն տարի նշում նրա տարեդարձը։ Ցերեկույթին ներկա էին Վլադիմիր Ստուպիշինը, Խաղաղապետ Վահագն Խաչատրյանը, ԱՕԿՄ-ի նախագահ Գեորգի Ձաղոյանը, Հայաստանում Ռուսաստանի դեսպանատան աշխատակիցներ։ Ողջույնի խոսքով հանդես եկավ Ռուսաստանի Դաշնության դեսպանը։

ՓԱՐԻԶ

Հովանավորում է ՀԲԸ Միությունը

ԵՐԵՎԱՆ, 6 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ։ Հունիսի 6-ին ժուռնալիստի տանը կայացավ «Աշխարհը եւ մենք. Ռուսական երաժշտության փառատոնին» նվիրված հերթական մամուլի ասուլիսը։ Այս անգամ ներկա էին Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի դիրիժոր Լորիս Ճգնավորյանը, ՀԲԸՄ նախագահ, համերգաշարի եւ փառատոնի հովանավոր Լուիզ Սիմոն Մանուկյանը։ Վերջինս նշեց, որ ՀԲԸ միությունը Հայաստանում իրականացնում է նաեւ մի շարք այլ բարեգործական ծրագրեր։ Պատասխանելով լրագրողների հարցերին տիկին Մանուկյանը տեղեկացրեց, որ Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի նախաձեռնությամբ, հանգանակված միջոցներով եւ ՀԲԸՄ-ի հովանավորությամբ Գյումրիի մշակույթի կենտրոնի շենքը պատրաստ կլինի հավանաբար մեկ ու կես տարից։

Այս անգամ եւս Լորիս Ճգնավորյանը ներկայացրեց փառատոնին հրավիրված մենակատարներին՝ երիտասարդ երաժիշտներ Մովսես Պողոսյանին ու Վարդի Մանուկյանը (ԱՄՆ), Թամարա Բուրբորան (Ճապոնիա) եւ Նիկոլայ Մաղոյանը, որն այժմ աշխատում է Երուսաղեմում։

«Ես զարմացած եմ Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբից, որ էժանագին նվագարաններով կարողանում է երաժշտական այդպիսի որակի հասնել», նշեց Թամարա Բուրբորան։

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ մարզական

«Ազգը» լուսաբանում է «Լեւոն Թրավըլի» աջակցությամբ

Հետախուզության ֆեդերալ բյուրոն ուզում էր ոտնահարել մարդու իրավունքները

ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ,
Մարզական մեկնաբան

Ֆուտբոլի աշխարհի առաջնությունում մարզական լրագրողների եւ մեկնաբանների հավատարմագրման գործընթացը կազմկոմիտեն սկսեց դեռեւս յոթ ամիս առաջ: Գնալով, հատկապես ֆուտբոլի աշխարհի առաջնություններում, լրագրողների եւ մեկնաբանների թիվն աճում է [illegible]ահավական պրոգրեսիայով: Միայն 1990 թ. աշխարհի իտալական առաջնության եզրափակիչին ներկա են գտնվել շուրջ 2000 լրագրողներ: Դա, անշուշտ, մեծ դժվարություններ է ստեղծում կազմակերպիչների համար, որոնք սփռված լավագույն տեղերը հատկացնում են նրանց եւ զրկվում լրացուցիչ եկամուտներից: ՖԻՖԱ-ն վաղուց մտադիր է սահմանափակել առաջնությունը լուսաբանողների թիվը: ԱՄՆ-ի ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության կազմկոմիտեն առաջին խորամանկ քայլն արեց: Յուրաքանչյուր լրագրող, ով ցանկություն հայտնեց հավատարմագրվել, նախապես պետք է մուծեր 500 դոլար: Իհարկե, պայմանով, որ Ամերիկա հասնելուն պես այդ գումարը կվերադարձվի: Սակայն դա ծածկված արգելք է, հատկապես թույլ զարգացած եւ տնտեսապես վատ վիճակում գտնվող երկրների լրագրողների համար: Իր հերթին, ԱՄՆ-ի հետախուզության ֆեդերալ բյուրոն (FBR) հատուկ հարցաթերթիկներ էր ուղարկել հավատարմագրվել ցանկացող լրագրողներին ու մեկնաբաններին, որպեսզի վերջիններս իրենց համաձայնությունը տան անհրաժեշտության դեպքում խուզարկության ենթարկվելու: Ընդ որում, ժամկետը խիստ սահմանափակ էր: Չհամաձայնվողները կզրկվեին աշխարհի առաջնությունից: Նույն վիճակում հայտնվեց նաեւ տողերիս հեղինակը: Երբ բասկետբոլի կանանց Հայաստանի հավաքականի հետ գտնվում էի Ֆրանսիայում, ԱՄՆ-ից ֆաքս ստացվեց մեր խմբագրության հասցեով: Հարցաթերթիկը լրացնելու, ստորագրելու եւ հետ ուղարկելու համար ընդամենը մեկ ու կես օր էր մնացել: «Ազգի» խմբագրությունն արագորեն կարողացավ Ֆրանսիայում «հայտնաբերել» իր աշխատակցին եւ ֆաքսով ՀՖԲ-ի գրությունն ուղարկել Տուլուզ, որտեղից էլ դրա հա[illegible] ստորագրությամբ այն ուղարկվել աշխարհի առաջնության կազմկոմիտեին: Սակայն, ի տարբերություն այլ երկրների գրչակից ընկերների եւ մեկնաբանների, ԱՄՆ-ի հեռագրական-գործակալությունների, հեռուստաընկերությունների, թերթերի եւ ամսագրերի մարզական մեկնաբանները միահամուռ հանդես եկան լուրջ սպառնալիքով, ՀՖԲ-ի նախաձեռնությունը համարելով մարդու իրավունքների ոտնահարում, եթե ֆեդերալ բյուրոն [illegible] իրենց, ապա իրենք կհրաժարվեն ընդհանրապես լուսաբանել

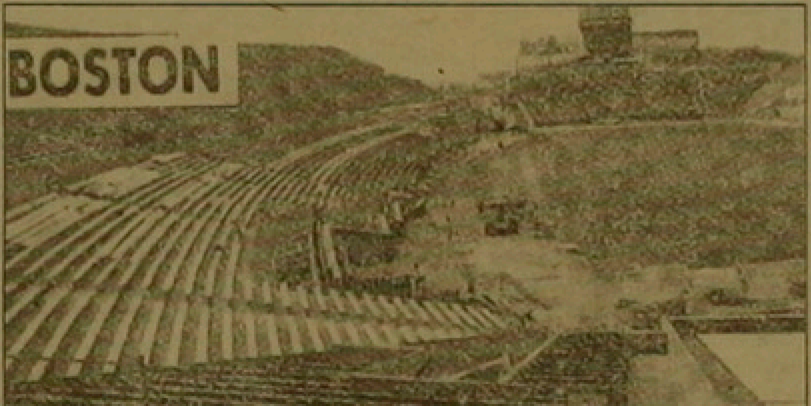

աշխարհի առաջնության ընթացքը: Իսկ դա է դժվար որեւէ մարզական խոշոր միջոցառում, երբ չի լուսաբանվելու լայն շրջանակների համար: Ստիպված ՀՖԲ-ն նահանջեց:

Աշխարհի առաջնության կազմակերպական մյուս հարցերն ընթանում են նորմալ հունով: Արդեն պատրաստ են բոլոր այն մարզադաշտերը, որտեղ անցկացվելու են հանդիպումները: Առաջնության խաղերը տեղի են ունենալու 9 քաղաքներում՝ Լոս Անջելեսում, Սան Ֆրանցիսկոյում, Դետրոյտում, Չիկագոյում, Դալասում, Բոստոնում, Նյու Յորքում, Օռլանդոյում եւ Վաշինգտոնում: Ահա բոլոր այն մարզադաշտերը, որտեղ տեղի են ունենալու հանդիպումները.

Սան Ֆրանցիսկո– «Ստենֆորդ ստադիոն», տեղավորում է 86.019 հանդիսական, կառուցվել է 1922 թ., հուլիսին միջին ջերմաստիճանը Սան Ֆրանցիսկոյում՝ 21°

Լոս Անջելես– «Ռոուզ Բոուլ», 102.083 հանդիսական, կառուցվել է 1922 թ., ջերմաստիճանը՝ 28°

Դետրոյտ– «Սիլվերդոում», 76.000 հանդիսական, կառուցվել է 1975 թ., ջերմաստիճանը՝ 28°

Չիկագո– «Սոլջըր Ֆիլդ», 66.814 հանդիսական, կառուցվել է 1922 թ., ջերմաստիճանը՝ 29°

Դալաս– «Կոտտոն Բոուլ», 72.000 հանդիսական, կառուցվել է 1990 թ., ջերմաստիճանը՝ 36°

Բոստոն– «Ֆոքսբորո ստադիոն», 61.000 հանդիսական, կառուցվել է 1970 թ., ջերմաստիճանը՝ 27°

Նյու Յորք– «Ջայնթ ստադիոն», 76.891 հանդիսական, կառուցվել է 1976 թ., ջերմաստիճանը՝ 30°

Օռլանդո– «Սայթրըս Բոուլ», 70.188 հանդիսական, կառուցվել է 1976 թ., ջերմաստիճանը՝ 27°

Վաշինգտոն– «Ռ.Ֆ.Կ. ստադիոն», 56.500 հանդիսական, կառուցվել է 1961 թ., ջերմաստիճանը՝ 31°

Եւ վերջում հերթական ընկերական խաղերի մասին: Կոլումբիայի հավաքականը, որի մասին մասնագետները հիացմունքով են խոսում, շարունակում է իր հաղթարշավը: 2-0 հաշվով առավելության հասնելով Իռլանդիայի հավաքականի նկատմամբ՝ լատինաամերիկացի ֆուտբոլիստները նույն հաշվով հաղթեցին աշխարհի առաջնության մասնակից եւս մեկ թիմի՝ Հունաստանի հավաքականին: Ռուսաստանի հավաքականը, որն այսօր մեկնելու է ԱՄՆ, Ավստրիայում 10-0 հաշվով հաղթեց այդ երկրի ակումբային թիմերից մեկին:

ԱՇԽԱՐՀԻ ԳԱՎԱԹ-94

Ներկայացնում ենք աշխարհի առաջնության մասնակիցներին

Ֆոստինո Ասպրիլյան Կոլումբիայի աստղ

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐՋԱՆՅԱՆ
Վալանս, Ֆրանսիա

Ֆուտբոլային ողջ աշխարհը 1993թ սեպտեմբերի 5-ին հեռուստատեսությամբ ականատես եղավ, թե ինչպես Բուենոս Այրեսի «Մոնումենտալ» մարզադաշտում հավաքված 50 հազար արգենտինացիների ներկայությամբ, Կոլումբիայի հավաքականը աշխարհի առաջնության ընտրական փուլի խմբային մրցաշարի բախտորոշ խաղում 5-0 հաշվով ջախջախիչ պարտության մատնեց աշխարհի կրկնակի չեմպիոն Արգենտինայի հավաքականին: Դա անսպասելի հաղթանակ էր, առավել եւս անսպասելի հաշիվ: Կոլումբիայի հավաքականն այդ փառահեղ հաղթանակի շնորհիվ խմբում գրավեց առաջին տեղը եւ աշխարհի առաջնության եզրափակիչ փուլի ուղեգիր ձեռք բերեց: Իսկ Արգենտինայի հավաքականը, դրա համար ստիպված լրացուցիչ հանդիպումներ պետք է անցկացներ Ավստրալիայի հավաքականի հետ:

Կոլումբիայի նորահայտ սեւամորթ աստղ Ֆոստինո Ասպրիլյան Արգենտինայի հավաքականի հետ խաղից հետո ձեռքերը երկինքն ուղղած աղոթում էր: Նա պատմական հինգ գոլերից երկուսի հեղինակն էր: Արգենտինացիների հետ Կոլումբիայի հավաքականի ֆուտբոլիստները խաղում էին միայն մեկ հպումով փոխանցումներով, մի բան, որին Հարավային Ամերիկայում հաճախ չես հանդիպի:

Ֆոստինո Ասպրիլյան ծնվել է 1969 թ: Նա 18 տարեկանում արդեն խաղում էր Մեդելյինի «Նասիոնալ» հանրահայտ թիմում: Բայց այստեղ ֆուտբոլասերները հաճախ էին ծիծաղում նրա վրա, քանի որ Ասպրիլյան, շատ արագ վազելով խաղադաշտում, հաճախ մոռանում էր գնդակը: «Նասիոնալը» ֆինանսավորում էր կոկաինի մեծ վաճառական եւ Կոլումբիայի ամենամեծ մաֆիոզ, հանրահայտ Պաբլո Էսկոբարը, որը վերջերս վախճանվեց:

Երեք տարի «Նասիոնալում» խաղալուց հետո Ասպրիլյային իտալական «Պարմա» թիմը գնեց 6 միլիոն դոլարով: Մի քանի ամսվա դժվարություններից հետո Ասպրիլյան շատ արագ դարձավ իտալական առաջնության լավագույն խաղացողներից մեկը: Նա առաջին կոլումբացին է, որ հաջողություն ունի Եվրոպայում: Ասպրիլյայից առաջ հանրահայտ Վալդերամայի եւ դարպասապահ Իգուիտայի եվրոպական փորձերը չստացվեցին: «Պարմայում» Ասպրիլյան տարեկան շահում է մեկ միլիոն դոլլար, իսկ Կոլումբիայում Վալդերամայի հետ նա արդեն դարձել է մի մեծ աստղ: Այս մեծ հաջողությունները, արագորեն ձեռք բերված համբավն ու հարստությունը վատ ազդեցություն ունեցան Ասպրիլյայի վրա: Նա «խելքը կորցրել է»: Մեծ ավտոմեքենաներով Ասպրիլյան տասնյակ արկածներ է ունեցել եւ հաճախ գիշերներն անցկացնում է Պարմայի դիսկոտեկներում ու կաբարեների անպատիվ կանանց հետ: Ասպրիլյան շատ անգամ է գրավել թերթերի առաջին էջերը ոչ մարզական լուրերում, բայց նա ուզում է, որ ԱՄՆ-ի աշխարհի առաջնությունում աշխարհին ճանաչել տա Կոլումբիայի գեղեցիկ ֆուտբոլը:

ԹԵԹԵՎ ԱՏԼԵՏԻԿԱ

Սերգեյ Բուբկան նոր ռեկորդի ճանապարհին

Ձողացատկի աշխարհի չեմպիոն ու ռեկորդակիր դոնեցկցի Սերգեյ Բուբկան, որը հիմա ապրում եւ աշխատում է Գերմանիայի Ֆեդերատիվ Հանրապետությունում, աստիճանաբար մտնում է լավ մարզավիճակի մեջ: Բրատիսլավայում տեղի ունեցած միջազգային մրցաշարի կազմակերպիչներն աշխարհի նոր ռեկորդի համար Բուբկային խոստացել էին 20 հազար դոլար: Սակայն անվանի ձողացատկորդը, որը 9-ը տարվա ընթացքում, բաց եւ ծածկված մրցասրահներում աշխարհի 24 ռեկորդ է սահմանել, ցույց տվեց ընդամենը 585 սմ արդյունք: Մեկնելով ԱՄՆ Բուբկան մասնակցեց մեկ այլ միջազգային մրցաշարի եւ այս անգամ հաղթահարեց 595 սմ բարձրությունը: Սակայն դա էլ աշխարհի բացարձակ ռեկորդից (613 սմ) շատ հեռու է: Արդեն երկու տարի է, ինչ համաշխարհային բարձրագույն ցուցանիշը անսասան է մնում: Սերգեյ Բուբկայից նոր ռեկորդ են սպասում:

ՂԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄ

Բրուգերան առաջանում է

Թենիսի միջազգային ֆեդերացիան (ATP) Ֆրանսիայի բաց առաջնությունից հետո հրապարակեց աշխարհի ուժեղագույն թենիսիստների անհատական գործակիցների նոր ցուցակը: «Ռոլան Գարոսի» վերջին երկու տարվա հաղթող Սերխիո Բրուգերան (Իսպանիա) 6-րդից միանգամից բարձրացավ 4-րդ տեղ: Փոխարենը կիեւցի Անդրեյ Մեդվեդեւը, որը անհաջողության մատնվեց Ֆրանսիայի բաց առաջնությունում, 4-րդից նահանջեց 6-րդ տեղ: Կրկին աշխարհի ուժեղագույնների ցուցակը գլխավորում է ամերիկացի Փիթ Սամփրասը, որն իրեն իրավունք կարող է վերապահել չմասնակցել կամ անհաջող հանդես գալ մի շարք մրցաշարերում, քանի որ 2-րդ տեղում ընթացող Միխայել Շտիխից (Գերմանիա) 2240 միավոր ավելին ունի: Իր հերթին Շտիխը 243 միավորով գերազանցում է 3-րդ տեղում ընթացող Ստեֆան Էդբերգին (Շվեդիա): Վերջինիս եւ Բրուգերայի միջեւ տարբերությունը 102 միավոր է: 5-րդ տեղում է Գորան Իվանիշեւիչը, որը Բրուգերային զիջում է 19 միավորով:

Ահաբեկեցին մրցավարին

Չեմպիոնների լիգայի «Միլան»-«Բարսելոնա» եզրափակիչ հանդիպումը պետք է վարեր հոլանդացի Ջոն Բլանկենշտայնը: Ինչպես հայտնի է, վերջին պահին ՈՒԵՖԱ-ն նրան փոխարինեց այլ մրցավարով: Բանն այն է, որ խաղից առաջ ահաբեկել էին Բլանկենշտայնին: Անհայտ անձինք նրան հեռախոսով սպառնում էին, որ եթե չհրաժարվի մրցավարությունից, ապա նրան կսպանեն: Ըստ ՈՒԵՖԱ-ի, այդ հեռախոսազանգերը Իտալիայից էին, ուր վախենում էին, որ Բլանկենշտայնը լինելով «Բարսելոնի» հոլանդացի մարզիչ Կրոյֆի հայրենակիցը, կամա թե ակամա բարի աչքով կնայի իսպանական թիմին:

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

Գողերն անճար

Երբ Նիգերիայի հավաքականը հաղթեց Աֆրիկայի առաջնությունում, թիմի ավագ մարզիչ, հոլանդացի Հանս Վեստերհոֆը նախընտրեց արձակուրդն անցկացնել իր հայրենիքում:

Նա հիշում է, որ երբ Նիգերիայի հավաքականը սեփական հարկի տակ հաղթելով աշխարհի առաջնության ընտրական խաղերից մեկում, իրավունք ձեռք բերեց մասնակցել ԱՄՆ-ում կայանալիք աշխարհի 15-րդ առաջնությանը, տեղի ֆուտբոլասերները բուռն կերպով եւ մեծ ջերմությամբ բարեւների եւ համբույրների ենթարկեցին նրան: Այդ խանդավառ հանդիսությունների ժամանակ գողացան Վեստերհոֆի ժամացույցը, ոսկե մատանին եւ ոսկե մեկ շղթան: Դրանից հետո Վեստերհոֆն այլեւս չուզեց հաղթական հաջողությունից հետո հայտնվել Նիգերիայի մոլեռանդ ֆուտբոլասերների շրջապատում:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ օրվա հեռատիպ

ԵՐԵՎԱՆ

ՀՀՇ-ն լքեց դահլիճը

ԵՐԵՎԱՆ, 7 ՀՈՒՆԻՍ, ԱԶԳ: Վերջին ժամանակաշրջանում Երևանի քաղխորհրդի նստաշրջանում տիրող լարված վիճակն առավել շիկացավ հունիսի 7-ի նիստում, երբ ՀՀՇ եւ «Համագործակցություն» պատգամավորական խմբակցությունների առաջարկով մեկ անգամ եւս վստահության դրվեց գործկոմի մեկ տարվա աշխատանքը փակ քվեարկությամբ գնահատելու հարցը, որը կրկին բավարար ձայներ չհավաքեց: 15 րոպեանոց ընդմիջում խնդրելուց հետո, ՀՀՇ խմբակցության ներկայացուցիչը 2 խմբակցությունների անունից հանդես եկավ հայտարարությամբ, որում ասվում է, որ որոշակի ուժեր խուսափում են գործկոմին օբյեկտիվ գնահատական տալուց, եւ դա էլ խորհրդի աշխատանքը տանում է փակուղի: Հայտարարության ընթերցումից հետո երկու խմբակցությունները էլ լքեցին դահլիճը: Կասեցվածի ասքիվ իր բացասական վերաբերմունքն արտահայտեց «Մայրաքաղաք» խմբակցության նախագահը, հայտարարությամբ հանդես եկավ նաեւ քաղխորհրդի պատգամավոր Այբերս Ղարիբյանը: «Որպես որեւէ խմբակցության չհարող պատգամավոր, գտնում եմ, որ քաղխորհրդի ընդունած կանոնակարգով պետք է գնահատել գործկոմի աշխատանքը եւ պատգամավորական ստատուսին անհարիր եմ համարում նրանց վերաբերմունքը: Դա հակասում է նաեւ նշված խմբակցությունների կանոնադրությանը: Ուժային մեթոդներով պետք է ազդել խորհրդի վրա»:

Պրն Ղարիբյանը կոչ արեց քաղաքակիրթ եւ ընդունված կարգով լուծել բարձրացված հարցերը:

ԻՍՐԱՅԵԼ

500 հազարերորդ ներգաղթյալը ոտք դրեց «Ավետյաց երկիր»

ԹԵԼ ԱՎԻՎ, 7 ՀՈՒՆԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Իսրայելի իրեական գործակալությունը երկուշաբթի օրը նշեց նախկին ԽՍՀՄ-ից Իսրայել «հոբելյանական» 500 հազարերորդ ներգաղթյալի ժամանումը: Որպես մեկնակետ վերցվել է 1989 թ., երբ սկսվել էր խորհրդային հրեաների հայրենադարձության աննախադեպ ալիք դեպի «պատմական հայրենիք»:

Ինչպես պարզվեց, այդ կիսակառավարական կազմակերպության ղեկավարությունը բաց է թողել այն պահը, երբ 500 հազարերորդ հայրենադարձը ոտք է դրել Ավետյաց երկիր եւ, դատելով ըստ ամենայնի, այդ իրադարձության մասին իմացել է միայն վիճակագրական բյուրոյի ամփոփագրից: Ամեն դեպքում «հոբելյարը» պարզվել է: Դա 18-ամյա Դալիա Բեյմանն է, որը մայիսի 20-ին Իսրայել էր բոել Թաշքենդից:

Հրեական գործակալության արարողության հետ ժամանակի առումով համընկավ Իսրայելի վիճակագրական կենտրոնական բյուրոյի զեկուցագրի հրապարակումը, որը պատկերացում է տալիս երկրի նոր քաղաքացիների զբաղվածության մասին: Ընդհանուր առմամբ այստեղ դիտվում է էական առաջընթաց, բեւ մինչեւ օրս ԱՊՀ-ից եկած հայրենադարձների մեջ գործազրկությունը կազմում է 14 տոկոս, որ 1,5 անգամ գերազանցում է երկրի միջին ցուցանիշը:

Հետաքրքիր են նոր ներգաղթյալների աշխատանքի բնույթին առնչվող տվյալները: Այս տարվա առաջին եռամսյակի դրությամբ աշխատող հայրենադարձների 23 տոկոսը զբաղված էր գիտության ու կրթության բնագավառում, ինչպես նաեւ բարձրագույն կրթություն պահանջող այլ աշխատանք էր կատարում: 29 տոկոսը աշխատում էր որպես որակյալ բանվոր, 25 տոկոսը սպասարկման ոլորտի բանվոր, իսկ 10 տոկոսը որպես որակավորում չունեցող բանվոր:

ՎՐԱՍՏԱՆ

Բողոքի հանրահավաքներ Ռուսթավում

ԹԲԻԼԻՍԻ, 7 ՀՈՒՆԻՍ, ՄՆԱՐՔ: Անսպասելիորեն բարդացավ իրադրությունը Վրաստանի արդյունաբերական խոշոր կենտրոններից մեկում Ռուսթավում: Այստեղ բողոքի բազմամարդ հանրահավաքներ են տեղի ունենում, որոնք կազմակերպել են տեղի «Ազոտ» գործարանի բանվորները: Հավաքվածները հանդես են գալիս ի պաշտպանություն այդ ձեռնարկության տնօրեն Մուրման Արչեմենիձեի, որի դեմ քրեական գործ է հարուցվել ֆինանսական չարաշահումների հետեւանքով: Հանրահավաքներում հնչում են հրահրիչ հակակառավարական կոչեր, որոնք կարող են լուրջ հետեւանքների հանգեցնել: Ռուսթավի իրադարձությունների կապակցությամբ այսօր Վրաստանի խորհրդարանի նիստում պաշտպանության նախկին նախարար Թենգիզ Կիտովանին առաջարկեց հանրապետության իշխանության բարձրագույն մարմնի հունիսի 12-ին այդ քաղաքում նշանակված ընտրությունները հետաձգել: Նրա կարծիքով, առաջակայությանը ուժերը կարող են այդ քաղաքական կամպանիան օգտագործել իրենց նպատակների օգտին, ինչը կհանգեցնի իրադրության ապակայունացման ինչպես Ռուսթավում, այնպես էլ երկրում:

Իրազեկ աղբյուրները հաղորդում են, թե մինչ այդ, անցյալ ուրբաթ առավոտյան ժամը 4-ին, ոստիկանները զրահամեքենաներով եւ տանկերով շրջապատել են Ռուսթավը եւ ներխուժել նախօրեին նշված բնակարան ներ ձերբակալելու տեղական մաֆիայի հայրերին, սակայն, վերջիններս, ի զարմանս ոստիկանների, բնակարաններում չէին: Ոստիկաններին հաջողվեց ձերբակալել երկու հոգու:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Սեփականաշնորհման եւ ապապետականացման պետական հանձնաժողովի հայտարարությունը

Ի գիտություն պետական ձեռնարկությունների աշխատավորական կոլեկտիվների (պետական գույքի վարձակալների) եւ նրանց վերադաս (վարձատու) պետական կառավարման մարմինների, հանրապետական եւ տեղական կառավարման մարմինների, պետական ձեռնարկությունների ղեկավարների.

1. Պետական ձեռնարկությունը («փոքր» օբյեկտը) սեփականաշնորհելու կամ վարձակալված գույքը վարձակալի կողմից գնելու մասին հայտը օրենսդրությամբ սահմանված կարգով Հայաստանի Հանրապետության սեփականաշնորհման եւ ապապետականացման պետական հանձնաժողովում ներկայացվելուց եւ ընդունվելուց հետո, մինչեւ այդ ձեռնարկության («փոքր» օբյեկտի, վարձակալված գույքի) սեփականաշնորհման մասին ՀՀ կառավարության համապատասխան որոշման կայացումը, ձեռնարկությունները պարտավոր են կատարել պետական առաջադրանքը եւ վերադասի՝ օրենքով սահմանված բոլոր հրահանգները, իսկ վարձակալները՝ կատարել վարձակալական պայմանագրով նախատեսված բոլոր պարտավորությունները, այդ թվում՝ կանոնավոր վճարել վարձավճարը:

2. Պետական ձեռնարկությունը, «փոքր» օբյեկտը սեփականաշնորհելու կամ վարձակալած գույքը վարձակալի կողմից գնելու մասին աշխատավորական կոլեկտիվի կամ վարձակալի արտահայտած ցանկությունը (հայտը պետական հանձնաժողովին ներկայացնելը) առիթ չպետք է հանդիսանա վերադաս մարմնի կամ վարձատուի համար՝ ձեռնարկելու գույքային, կադրային կամ այլ փոփոխություններ տվյալ ձեռնարկությունում, կամ վարձակալության պայմանների վերանայում՝ վարձակալի հետ, բացի օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերից:

Հակառակ դեպքում այդ գործողությունները կարող են դիտարկվել որպես միտումնավոր:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱԺՄ-ն կոչ է անում նոր շարժման

ԵՐԵՎԱՆ, 7 ՀՈՒՆԻՍ, ՄՆԱՐՔ: Հայաստանի ազգային ժողովրդավարները հանդես եկան քաղաքական նոր շարժում սկսելու կոչով: Խորհրդարանում Ազգային ժողովրդավարական միության ներկայացուցիչ Արշակ Սադոյանի ընթերցած դիմումի մեջ մասնավորապես ասվում է, որ վեց տարի առաջ ծնունդ առած դարաշրջային շարժման ղեկավարները ժամանակի ընթացքում հրաժարվել են շարժման սկզբնական նպատակներից ու իղեալներից, ամեն ինչ արել, որ ժողովուրդը հեռանա ակտիվ քաղաքական պայքարից:

Ներկայումս Հայաստանն աստիճանաբար վերածվում է ոստիկանական պետության, բանանային հանրապետության, դժգոհ են ազգային ժողովրդավարները: Նրանց կարծիքով, հարկավոր է սկզբնավորել նոր շարժում, որը կհանգեցնի նախատակային դրական լուրջ փոփոխությունների:

Այդ նպատակով Ազգային ժողովրդավարական միությունը հանրապետության քաղաքացիներին կոչ արեց հունիսի 17-ին դուրս գալ հանրահավաքի:

Դրամի կուրսը Երեւանում

Հունիսի 7-ի դրությամբ Երեւանի փոխանակման կետերում ամերիկյան դոլարի եւ ռուսական ռուբլու նկատմամբ դրամի փոխարկային արժեքը հետեւյալն է.

	ԱՄՆ 1 դոլլար առք (դրամներով)	ԱՄՆ 1 դոլլար վաճառք (դրամներով)	ռուս. 1000 ռ. առք (դրամներով)	ռուս. 1000 ռ. վաճառք (դրամներով)
«Արաբկիր» բանկ	390	410	173	185
Արդշինբանկ	405	425	202	215
«Արմենիա» բանկ	405	425	202	215
Հայագրոբանկ	410	430	210	225
Հայէկոնոմբանկ	400	425	210	224
Հայներարտբանկ	400	415	209	220
«Մասիս» բանկ	405	420	205	220
Վերակառուցման եւ զարգացման բանկ	405	425	210	220

Եղանակը Հայաստանում

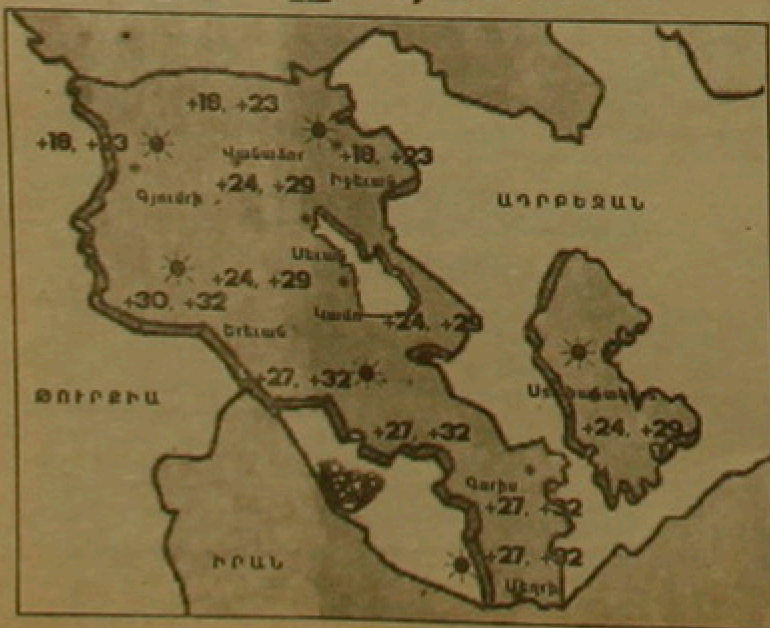

ՀԱՄԱՌՈՏ

Չեռնոբիլը կարող է կրկնվել

ՄՈՍԿՎԱ, 7 ՀՈՒՆԻՍ, WSJ: Ռուսաստանի միջուկային էներգիայի նախարարության պատասխանատուներից մեկը հայտարարեց, թե երկրում կարող է կրկնվել Չեռնոբիլի նման մի աղետ, եթե նախագահ Ելցինը մինչ այդ միջոցներ ձեռք չառնի այդ ասպարեզում նյութական ներդրումներ ապահովելու ուղղությամբ: Ատոմակայանների մեծ մասում անհրաժեշտ վերանորոգումները չեն կատարվում, եւ աշխատողներն արդեն մի քանի ամիս է աշխատավարձ չեն ստանում: Մյուս կողմից, Պետերբուրգում ձերբակալվեցին 3 ռուսներ, որոնք փորձում էին մաքսանենգության ճանապարհով վաճառել հարստացված ուրան, որը կարող էր օգտագործվել միջուկային զենքի համար, հայտարարվեց Ռուսաստանի հակահետախուզական ծառայությունից:

Փենյանը բանակցելու կոչ է անում

ՄԱԿ, 7 ՀՈՒՆԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Փենյանը Վաշինգտոնին կոչ է անում Կորեական թերակղզու միջուկային հիմնախնդիրը «համալիր կարգով լուծել» բանակցությունների սեղանի շուրջը եւ նախազգուշացնում է, որ եթե ԱՄՆ-ը հրաժարվի երկկողմ բանակցություններից, ապա ԿԺԴՀ-ն դուրս կգա միջուկային զենքը չտարածելու պայմանագրից: Այդ մասին ասվում է ԿԺԴՀ-ի արտաքին գործերի նախարարի առաջին տեղակալ եւ ԱՄՆ-ի հետ բանակցություններում Հյուսիսային Կորեայի պատվիրակության ղեկավար Կան Սեկ Չուի հայտարարության մեջ, որը երկուշաբթի այստեղ տարածվեց որպես ՄԱԿ-ի անվտանգության խորհրդի փաստաթուղթ:

Հակազդոհ Ռուանդայում

ՆԱՅՐՈԲԻ, 7 ՀՈՒՆԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Վերջին երկու ամսում առաջին անգամ Ռուանդայի ժամանակավոր կառավարության զորքերը հակահարձակման անցան Ռուանդայի ապստամբական ճակատի՝ երկրի մայրաքաղաք Քիգալիում գտնվող դիրքերի վրա: Կատաղի մարտեր են մղվում քաղաքի բնակելի թաղամասերում:

ԵՐԵՎԱՆ-ԴՈՒԲԱՅ-ԵՐԵՎԱՆ
Ուղիղ չվերթ (5 օր)
Թռիչքը ՀՈՒՆԻՍԻ 17-ին
Հասցեն՝ Գեւորգ Քոչարի 21
հեռ. 58.92.83
Դռամաշրջական բաժնի ծառայողական մուտքից
A & R TRAVEL

ԳՆՈՒՄ ԵՄ
Մեկ կամ երկու սենյականոց բնակարան քաղաքի կենտրոնում կամ մետրոյի «Բաղրամյան» կամ «Բարեկամություն» կայանների մոտակայքում. մեկ միլիոն դրամի սահմաններում:
Զանգահարել՝ 582483

NIAVI AIRCORPORATION
ԵՐԵՎԱՆ-ԲՈՒԽԱՐԵՍՏ-ԵՐԵՎԱՆ
Ուղիղ ավիաչվերթ (առանց ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ վայրէջքի)
✔ Շահավետ տուրիստական ուղեւորություն
✔ Անհրաժեշտ փաստաթղթերի շատ արագ ձեւակերպում
✔ Անհամեմատ ցածր գներ
✔ Ուղեւորությունը՝ հունիսի 19-ից 23-ը Բուխարեստում, ինքնաթիռի կանգառով
Ամեն ուրբաթ ուղիղ ավիաչվերթ
ԵՐԵՎԱՆ-ՕՄՍԿ
Ամեն հինգշաբթի ուղիղ ավիաչվերթ
ԵՐԵՎԱՆ-ՊԵՆԶԱ
«Սեւան» հյուրանոց, 119,120 սենյակ:
Հեռ. 56.49.78, 58.26.53, 58.13.84
A STYLE

«Նոյեմբերյան» հրատարակչության տպարան, Երեւան 23 Արտաշիսյան 2 Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Տպաքանակ 15 000. Պատվեր 1774 Ստորագրված է տպագրության 7. 06. 1994 Գինը՝ 5 դրամ

digitised by A.R.A.R.@